

A közigazgatásban dolgozók jogosan igénylik a bérfelzárkóztatás folytatását

Rendkívüli ülést tartott az MKKSZ Országos Választmánya

Az MKKSZ Országos Választmányának 2002. november 5-én tartott rendkívüli ülésén *dr. Kiss Sándor* elnök és *Fehér József* főtitkár előterjesztésében beszámolókat hallgatott meg a közalkalmazottak és a köztisztviselők (ügykezelők, fizikai alkalmazottak) 2003. évi keresetemelésével kapcsolatos országos érdekegyeztető tárgyalásokról, s vita után állásfoglalást fogadott el a további tárgyalások eredményeitől függő érdekvégyesítő lépésekről.

A vitában felszólalt: *Forróiné Fábrián Erzsébet*, Gyöngyös Polgármesteri Hivatalának szakszervezeti titkára, *Árva János*, az MKKSZ alelnöke, *Kapornai Zoltánné*, a fővárosi III. kerületi Polgármesteri Hivatal szb-titkára, *Bukta Tibor*, az MKKSZ Heves megyei titkára, *Varga Géza*, a Közterületfelügyeleti Dolgozók Országos Szakmai Tanácsának elnöke, *Török János*, a fővárosi X. kerületi GAMESZ szb-titkára, *Ritzl Ferenc*, az MKKSZ Pest megyei titkára és *Pusztai Máttyás*, a Környezetvédelmi és Természetvédelmi OSZT elnökségének tagja (Békés megye).

A tanácskozáson *Boros Péterné*, az MKKSZ alelnöke elnökölt.

Az alábbiakban közreadjuk az Országos Választmány ülésén elhangzott beszédek, felszólalásokat, a vitában elhangzottakra adott elnöki és főtitkári válaszokat, s a testület állásfoglalását.

Dr. Kiss Sándor

Bölcsen kell mérlegelnünk a helyzetet

A mai tanácskozás fontos állomás szervezetünk életében. Bár rendkívüli ülésen vagyunk, a helyzetre nemcsak az a jellemző, hogy rendkívüli, hanem az is, hogy milyen válaszokat adunk a felmerült és döntést kívánó kérdésekre. Bölcsezen kell mérlegelnünk a helyzetet.

Elsősorban az Országos Önkormányzati Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanácsban (OÖKÉT) végzett érdekképviseleti munkánkról szeretnék szólni. Ez megkülönböztetett jelentőségű fórum a mi életünkben, mert a testületben szakszervezetünk egyedül képviseli a munkavállalói oldalt, míg a Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanácsban (KÉT) az MKKSZ csak egyike a munkavállalói oldal ottani képviselőinek. Ebből adódik az is, hogy míg az OÖKÉT-ben saját elhatározásunk szerint alakítjuk ki a munkavállalói oldal álláspontját, addig az állami köztisztviselők vonatkozásában csak részben érvényesülhet a mi álláspontunk.

Az OÖKÉT munkavállalói oldalán, tehát mi, nagyon sokat tettünk azért, hogy feltárjuk az írásos anyagokban összegezett helyzetet és javaslatokat tegyünk a problémák megoldására. Ha egyseseknek esetleg az a benyomása, hogy ez szármalmas és eredmény nélküli erőfeszítés, akkor arra azt válaszolhatom, hogy egy szakszervezetnek csak a kompetenciája szerinti felelősséget szabad vállalnia. Meddig tart a mi felelősségünk? Addig, hogy feltárjuk a lehetséges érdekeket, azokat fogalmazzuk meg és megfelelően képviseljük, tegyünk meg mindent azért, hogy a döntéshozók megismerjék álláspontunkat. Innen kezdve, ha a döntéshozók esetleges későbbi nyomásyakorlás ellenére olyan döntést hoznak, amely nem egyezik a mi javaslatunkkal, akkor ezért nem nekünk, hanem a döntéshozóknak kell vállalniuk a felelősséget. A mindenkori kormánynak vagy munkáltatónak.

Az előadó a továbbiakban részletesen szölt az OÖKÉT egy évvel ezelőtti megalakulásáról, arról, hogy az Orbán-kormány idején érdemi tanácskozást nem tartott a testület, de az új kormány sem tett meg mindent az eredményes munkáért.

A Medgyessy-kormányzat illetékesei több esetben úgy tesznek, mintha most hallanák először az MKKSZ által képviselt munkavállalói oldal követeléseit. Tény azonban, hogy a szakszervezet már *július 22-én* megfogalmazta: az illetményalap kövesse a minimálbér alakulását, vegye figyelembe az infláció alakulását, stb. Az OÖKÉT munkavállalói oldala akkor 50 ezer forintban javasolta megállapítani az illetményalapot. Ez mértéktartónak minősíthető összeg, mert ha csak az 1992-től 2002-ig tartó inflációs hatásokat tettük volna rá az eredeti illetményalapra, akkor már jóval 50 ezer forinton felül kellene lennie. Ezzel is indokoltuk javaslatunkat, plusz az uniós csatlakozásból eredő követelményekkel.

Legyen végre bér- és létszám rendelet

Határozottan megfogalmaztuk a tavalyi illetménysszorzó-emelésből elmaradt 30 százalék előrehozásának szakmai és politikai indítékait is. Megismételtük — most már írott formában is — a minimálbérrre vonatkozó álláspontunkat. Határozottan megfogalmaztuk a köztisztviselői státuszról kiszervezett ügykezelők és fizikai alkalmazottak visszaszervezésének igényét. Emlékeztettünk arra is, hogy a mostani miniszterek — *Lamperth Mónika*, *Kóródi Mária* és mások — ellenzékiként 2001-ben, amikor a köztisztviselői törvény módosítása volt napirenden, milyen álláspontot foglaltak el. Úgy gondoljuk, hogy ez a szakmai vélemény ma is tartható. Ezért számunkra teljesen érthetetlen, hogy a mostani kormányzat szakmai képviselői miért hozzák az egykor ellenzékli, de ma kormányzati szerepkört betöltő politikusokat korábbi kijelentéseikkel ellentmondó kényszerhelyzetbe.

Jeleztük azt is: ideje lenne felkészülni például az önkormányzati, valamint az állami köztisztviselői bérek és létszámok alakulásának vizsgálatára. Vagyis meg kellene alkotni végre immár tíz év után a köztisztviselői törvényben kötelezően előírt bér- és létszám-gazdálkodási rendeletet. Arra is gondoltunk, hogy fel kell venni a köztisztviselői törvénybe a Munka Törvénykönyvének nemcsak a 19/A szakaszát, hanem a 194. és a 198. szakaszokat is, ami lehetővé tenné a munkaügyi jogviták új színterét, a munkaügyi döntőbírói szolgálat kiterjesztését erre a szférára is. És arra is gondoltunk, hogy közmegegyezést kellene kialakítani a most előkészítendő közszolgálati keret törvény elveit illetően is.

Egyszóval mi egy komoly programot készítettünk a kormányzati oldal számára, amely viszont nem készített ilyen programot. Megismételtük az etikai kódexre vonatkozó álláspontunkat, szóvá tettük és határozottan kértük a vagyonyilatkozatra kötelezettek körének felülvizsgálatát, a teljesítményértékelés jelenlegi szabályainak felülvizsgálatát, a túlmunka-végzés szabályainak megváltoztatását, az önkormányzatokat többszörösen sértő ktv.-rendeletek kiiktatását, a központi érdekegyeztető fórumok szerepkörének rendezését.

Ez volt tehát az első határozott álláspontunk, amelyet júliusban közöltünk a kormány képviselőivel. Újabb kormányzati írott és íratlan kezdeményezés alapján *augusztus 16-án* egy szakértői munkaanyagot készítettünk a BM háttéranyagához. Mindebből úgy tűnt, mintha tulajdonképpen a süketek párbeszéde folyna. Mi ugyanis mondtuk a magunkét az előző időszakban is, s most néhány dolog újra visszaköszött ugyanazzal a kormányzati gondolkodásmóddal.

Mondtuk a magunkét

Folytattuk a sort *szeptember 23-án*, amikor már egy törvénymódosítási javaslat ügyében mondhattuk el ugyanazokat, amiket korábban is. S ezzel még nem fejeződött be a sor.

Október 10-én egy törvénytervezet kapcsán újra megfogalmaztuk az előbb említetteket. Hozzáteszem: szakmai véleményeket is csatoltunk érveink mellé. Például a Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat hatáskörének kiterjesztésével kapcsolatban a szolgálat igazgatójának azt a levelét, amely bizonyítja, hogy az Országos Munkaügyi Tanácsban (OMT) már eldöntötték, hogy a foglalkoztatottak teljes körére ki kell terjeszteni a szolgálat szerepét. Ennek ellenére a kormányzat egy egysége úgy tesz, mintha ezt nem is hallotta volna. Pedig a kormány képviselője ott ült az OMT — most már Országos Érdekegyeztető Tanács — ülésén.

Így jutottunk el október 25-én a KÉT és az ÖÖKÉT együttes üléséhez, amelyen együttesen kellett megjeleníteni a két testület munkavállalói oldalának álláspontját.

1. Az *illetményalap* ügyében fenntartottuk álláspontunkat az 50 ezer forintba vonatkozóan, de a KÉT, tehát az állami köztisztviselők érdekegyeztető fórumának munkavállalói oldala 36 ezer forintot tartott indokoltnak betervezni. Egyébként mi is azt mondtuk, hogy készek vagyunk tárgyalni az 50 ezernél alacsonyabb összegről, több tényezőt is figyelembe véve, kombinált megoldással. Elfogadható például az illetményalap 10-12 százalékos emelése, ha egyéb tényezők is bejönnek a 2003. év béripolitikai intézkedései közé. Az egyik ilyen tényező a tavalyi illetményszorzó emelésből elmaradt 30 százalék kifizetésének előre hozása 2003. július 1-jéről január 1-jére.

2. Újra megfogalmaztuk, hogy a köztisztviselői státuszról *kiszervezett ügykezelők és fizikaiak* helyzetét csak együttesen lehet rendezni, ezért fenntartjuk álláspontunkat.

3. A *diplomás minimálbérrel* kapcsolatos álláspontunkat is fenntartottuk.

4. A *jutalom-keret* korlátainak feloldását is változatlanul igényeltük.

5. Egyetértettünk azzal, hogy a közigazgatási *szakvizsgára* január elsejétől mindenki kapjon *kétszer 5 nap* felkészülési időt.

6. Azzal is egyetértettünk, hogy az önkormányzati köztisztviselők esetében alkalmazható mínusz 10 százalékos törölje el a törvény, változzék meg az illetménykiegészítésre és az illetménypótlékra vonatkozó törvény önkormányzatokat sújtó előírása, illetve az illetményalap megállapításának az önkormányzatok esetében ne legyen felső határa, térjünk vissza a régi megoldásra.

Keressük a lehetőségeket

Tudom, ez nagyon sok belső vitát váltott ki a mi körünkben is. De meg kell keresnünk az előre lépés minden lehetőségét. Ha az állami szándék és akarat erősen korlátozott, akkor meg kell fontolni, hogy érdemes-e ez oknál fogva korlátozni az önkormányzati szándékot és akaratot.

7. Szóvá tettük azt is, hogy ha az állami köztisztviselői illetményalapok nem emelkednek, akkor az országgyűlési képviselők javadalmozása sem emelkedhet. Meghallottuk ugyanis azt a kormányzati elképzelést, hogy az illetményalap ugyan nem emelkedik 2003-ra, de megemelik az országgyűlési képviselők szorzószámát. Azt mondtuk, ha ez a megoldás a kormányzat számára valamilyen oknál fogva szimpatikusabb, akkor kérjük, hogy ugyanilyen százalékarányban emeljék meg a szorzókat a köztisztviselői illetményrendszerre vonatkozóan általánosan.

Háromszor mondtuk el — kétszer szóban, egyszer írásban — ezt a javaslatot, de választ nem kaptunk rá a kormányzattól. Úgy gondoljuk, lehet, hogy jogszerű az országgyűlési képviselők pénzének ilyen módon történő megemlése, de szerintem az biztos, hogy erkölcsstelen.

Kérdések válasz nélkül

Az október 25-ei tárgyalásról az a kép alakult ki bennem, hogy a kormányoldal nem készült fel az érdemi megbeszélésre. A Pénzügyminisztérium tárgyalási anyagként közreadott irata nem válaszolt az általunk felvetett kérdések többségére. Másrészt van ennek a tárgyalási anyagnak egy valótlan pontja. Az például, amely szerint a szakszervezetek egyetértettek bizonyos rendelkezésekkel. Az igaz, hogy tárgyalások voltak azokról az ügyekről, de egyetlen szóval soha nem mondtuk, hogy mi egyetértettünk az illetményszorzó emelésből elmaradt 30 százalék július elsejei kifizetésével, vagy hogy elfogadjuk, hogy a kiszervezettek közül csak az ügykezelők kerüljenek vissza köztisztviselői jogállásba. Ez egyszerűen több mint csúsztatás.

Az az érzésem, hogy erre a párbeszédre későn került sor. Mi július 5-én kértük a kormányzatot arra, hogy kellő időben tárgyaljunk az illetményalapról. Október 25-én már kész volt a kormányzati költségvetési tervezet, amelyet 30-án be is nyújtottak az Országgyűlésnek. Így nem a szakszervezeteket terheli a felelősség azért, hogy már egy kész, összeállított költségvetés alapján kell tárgyalnunk.

Számoljunk a hatásokkal

Világosan kell látnunk: az MKKSZ nem felelős a kormányzati döntésekért, de azt sem vállalhatja magára, hogy a kormányzati döntéseket megmagyarázza saját tagságának, vagy a köztisztviselőknek. Nekünk az a tisztességes feladatunk, hogy mondjuk el, mi mit szándékoztunk tenni a jövőt illetően, milyen javaslataink voltak, milyen választ adott erre a kormány. Tetszik vagy nem tetszik a mindenkori kormányzatnak, mondjuk ki a kormányzati felelősséget, mondjuk ki, hogy a kormányzat sok vonatkozásban nem teljesítette a direkt vagy indirekt módon megfogalmazott ígéreteit.

Félő, hogy ha minden így marad — tehát további tárgyalások lesznek ugyan, de az illetményalap nem változik, a szorzóemelésből elmaradt 30 százalék kifizetése sem jön előre — nem egyszerűen csalódottak lesznek a közigazgatásban dolgozók, hanem egyfajta politikai értékítéletet is alkotnak. S ez nem jó sem a kormánynak, sem a közigazgatásnak. Ezért fontos, hogy vegyük pontosan számba a 2003-ra várható hatásokat, s ennek alapján döntsünk a hogyan továbbról.

1. Valamilyen módon biztosan módosul a ktv., néhány ponton számunkra kedvező irányban.

2. Miután senki nem kérdőjelezte meg, biztos, mert a költségvetés is tartalmazza, hogy 2003. július 1-jétől belép a rendszerbe a szorzóemelésből elmaradt 30 százalék, s az érintettek jelentős részének — például a középfokú végzettséggel rendelkezőknek — ez hoz majd igazán érzékelhető bér- és keresetváltozást, nem a múlt évi.

A társadalmi háttér

3. Jól fontoljuk meg, hogy most milyen a társadalmi háttérhelyzet, amelyben nekünk véleményt kell nyilvánítanunk, követelést kell megfogalmaznunk, s esetleg demonstratív lépéseket kell tennünk. Túl vagyunk egy közalkalmazotti bérrendezésen, amely azonban az igen kedvező eredmények ellenére némely alkalmazotti csoportban — a mi szakszervezeti tagságunk körében is van ilyen — csalódást keltett. S tudnunk kell, hogy 2003-ban — a kormányzati szándékok szerint — a közalkalmazotti bértáblában sem lesz változás. Másrészt a saját jóvoltából közismert az ország gazdasági helyzete, ami miatt aggódás tapasztalható a közvéleményben.

Mindezt összekapcsolva azzal, hogy a közigazgatás jelentős külső társadalmi támogatottságra nem számíthat, a belső erőinket kell jól számba venni, a lehetséges intézkedéseket, s ennek megfelelően kell a következő időszakra megkeresni a lehető legjobb válaszokat.

Fehér József

Követeléseink egyértelműek és határozottak

Beszédének bevezető részében a főtitkár azt taglalta, miért volt elkerülhetetlen az Országos Választmány rendkívüli ülésének összehívása, s milyen felelősség hárul a testületre a kialakult helyzetre adandó válasz megfogalmazásában, majd az eddigi érdekegyeztető tárgyalások tapasztalatai alapján összegezte a pénzügyi kormányzatnak a jövő évi bérügyekkel kapcsolatos elképzeléseit, amelyek az utóbbi időben némileg változtak ugyan, de alapvető jegyei változatlanok maradtak.

Ahogy a PM látja

A kormány a költségvetési törvény bérlitikai intézkedései ügyében kiinduló pontnak tekinti azt, hogy a magyar gazdaság folyamatai 2001-től erősen eltérnek az előzetesen feltételezett tendenciától. Ennek a PM szerint két oka van. Az egyik a világgazdasági visszaesés begyűrűződése. A másik — és a PM ezt minősíti lényegesebbnek —, hogy az erre adott

korábbi magyar gazdaságpolitikai reagálások nem voltak képesek ellensúlyozni a negatív tendenciákat, sőt, a korábbi kormányzat ezzel kapcsolatos intézkedései a fenntartható növekedési pályát veszélyeztető hatásokkal jártak. A 2001. előtti években tapasztalt dinamikus — 4,5-5 százalékos körüli — gazdasági fejlődés 2001-ben és 2002-ben jelentősen visszaesett. A GDP növekedése az idén talán a 3,5 százalékos szintet sem éri el.

A PM véleménye szerint 2002-ben a minimálbér emelésének második üteme és a közszféra bérfelzárkóztatása és a versenyszféra késleltetett alkalmazkodása következtében a „kirívóan magas” — várhatóan 12-13 százalékos — reálbér-növekedés „rendkívül erősen rontja a magyar gazdaság versenyképességét”. A pénzügyi kormányzat szerint a gazdasági recesszió további következménye, hogy 2001-ben — és az idén is — csökkent a gazdaságilag aktív népesség száma. A példa nélküli keresetkiáramlás miatt várhatóan csökken a foglalkoztatottak és adott esetben nőhet a munkanélküliek száma.

Ismeretes, hogy a kormány az idén augusztusban elfogadta az ország középtávú gazdaságpolitikai programját, amelynek alapvető célja a modernizáció, az EU-csatlakozás megalapozása és az európai fejlettségi szintekhez felzárkózás. Csak három tényezőt emelek ki a programból:

Három tényező

1. A versenyképesség javítása, adott esetben a reálbérek mérsékeltebb ütemű növelésével,
2. A pénzügyi és árstabilizációra törekvés,
3. A társadalom kohéziós erejének kibontakoztatása.

A költségvetési politika mindent felül író prioritása 2003-ban a példátlan mértékű államháztartási — és ezen belül nyilvánvalóan költségvetési — egyensúlyromlás javítása. Az EU-hoz csatlakozás követelménye szerint ugyanis az államháztartás hiánya nem lehet több a nemzeti össztermék 4,5 százalékánál. Ez rendkívüli módon behatárolja a jövő évi jövedelempolitikai mozgásteret is. A PM véleménye szerint az elmúlt években megkezdődött a magyar bérek felzárkóztatása, közelítése az EU átlaghoz, s ezt a következő években is folytatni kell, bár a tárca 2003-ban ezt nem minden tekintetben tartja megvalósíthatónak.

A magam véleményeként hozzáteszem: az uniós csatlakozással kapcsolatban nagyon óvatosan kell kezelnünk — főleg a közszolgáltatásra vonatkozóan — a bérfelzárkóztatási lehetőséget. Tudnunk kell: nincs olyan direkt követelmény, hogy mennyi legyen az uniós országok közszolgálati dolgozóinak bére. Természetesen van bizonyos elvárás, de ez nem olyan szigorú követelmény, mint az államháztartás hiányára vonatkozó igény. Van bizonyos spontán közelítés. Annak idején — a nyolcvanas évek közepén —, amikor több dél-európai ország (Portugália, Spanyolország, Görögország) csatlakozott, az ő közszolgálati bérszínvonaluk körülbelül úgy aránylott az akkori uniós átlaghoz, mint ma Magyarország vagy a többi közép-kelet-európai ország közszolgálati bérszínvonala a jelenlegi EU-tagországokéhoz.

Mindezt azért mondom, mert arra nem számíthatunk, hogy a csatlakozás önmagában automatikusan és egyik évről a másikra kikényszerít valamilyen látványos bérfelzárkóztatást. Természetesen vannak követelmények nem direkt módon. A végzáradékok például, amelyekről hallottunk mostanában, azt is tartalmazhatják, hogy a jelenlegi uniós országok munkaerőpiacát majd védik az olcsó munkaerőtől. A csatlakozási időszak után nyilvánvalóan kell lennie bizonyos kiegyenlítődésként, de ez nem valamiféle jogi, adminisztratív előírás alapján történik majd, hanem a piacgazdaság természetes mozgása következtében.

A közszolgálat folyamatai némileg eltérőek, mert a közszolgálati harmonizáció sok tekintetben kikerülhetetlen, főleg a közigazgatásban. Az Európai Unió ugyanis híres arról, hogy — a szó jó értelmében — rendkívül bürokratikus. Ezért a létszámcsoökkentés a jövőben semmiképpen sem folytatható, sőt létszámnövekedésről kell gondoskodnia a kormánynak.

Az uniós felzárkóztatással összefüggésben a kormányzati keresetpolitika arra irányul, hogy a versenyszférában a reálkeresetek a termelékenység és a jövedelmezőség arányában nőjenek. Ezt a célt is segíti a munkáltatók társadalombiztosítási terheinek fokozatos mérséklése. Ez természetesen a közszférára is érvényes, csak nyilvánvalóan másféle hatása is van.

Mindezek az eddig vázolt feltételek a PM szerint lehetővé teszik, hogy visszafogott bruttó átlagkereset-emelkedés mellett is érzékelhető reálbér-növekedés valósuljon meg. De 2003-ban természetesen nem 12 százalék. Közbevetőleg kell megjegyeznem egy látszólag nem bennünket érintő dolgot. Az Országos Érdekegyeztető Tanács szeptember 30-ai ülésén nem született semmiféle megállapodás. A versenyszféra szakszervezetei — talán még nem kiforrott álláspontként — arra hivatkoznak, hogy az ő tárgyalási pozíciójukat igen megnehezíti a közszférában megvalósult nagy bérkialakulás, ami miatt a kormányzat most visszafogott bérpolitikára kényszerül.

Azért említem ezt, hogy gondolkodásunk sokféle nézőpontra legyen figyelemmel. Nem azt mondom, hogy nem várhatunk szolidaritást a versenyszférától, de nekünk elsősorban a saját erőinket kell felmérni és annak alapján saját elhatározásainkat kell pontosan meghatározni, természetesen számolva más — tőlünk független — körülményekkel is.

Milyen a PM közszférára vonatkozó tárgyalási pozíciója 2003-ra? Nyomatékkal a PM-ről beszélnek a 2001-es köztisztviselői illetménynövekedést is — elkezdődött egy akár felzárkóztatási programnak is nevezhető folyamat, s erre épül a 2003. évi bérpolitika. A PM vezetése úgy ítéli meg, hogy ennek a felzárkóztatási programnak rendkívül jelentős intézkedése volt a 2002. szeptember 1-jétől hatályos közalkalmazotti bérfelzárkóztatás, amely — ezt nyugodt lelkiismerettel mi is vállalhatjuk — valóban történelmi értékű és léptékű volt. Az összes ellentmondásával és vitatható hatásaival együtt is. Alapvetően tehát ez határozza meg a 2003. évi bérpolitikát. Ismeretes, hogy több mint 600 ezer munkavállalót érintett ez az intézkedés, amelynek költségvetési kihatása több mint 400 milliárd forint, és igen tetemes az áthúzó hatása 2003-ra.

Ajánlat

a köztisztviselőknek

A köztisztviselők számára a pénzügyi kormányzat 2003. július 1-jétől az illetménytáblára történő százszázalékos ráállást tekinti nagyon fontos lépésnek. Ennek az intézkedésnek a hatása hónap/hónapban számolva mintegy 16 százalék, éves keresetnövelő hatása pedig kb. 7,5-8 százalék lehet, míg a bért 6 százalékot meghaladó módon emeli. Az eltérés abból adódik, hogy az emelés nemcsak a bérekre hat, hanem egyéb kereseti elemeket is mozgathat. Ha figyelembe vesszük, hogy a 2003-ra várható infláció 4,5-5 százalék körüli lesz, akkor a 8 százalékos keresetemelkedés a reálkeresetek mintegy 3 százalékos növekedésével jár. Ez az a bizonyos 30 százalék, amellyel a kormány a 2001-es illetményeszorzó-emelésből még tartozik, s amelyről a közvélemény általában azt gondolja, hogy 30 százalékos keresetemelést jelent.

A PM szükségesnek tartotta külön kiemelni, hogy „a köztisztviselői bérfelállítás létszámcsoökkentési előírások nélkül, a költségvetésben meghatározott jogcímenek, a feladatellátáshoz szükséges létszámtöbblet fedezetének biztosítása mellett valósul meg”. Az elmúlt évekhez viszonyítva tehát némi változás, hogy a pénzügyi kormányzat 2003-ra nem számol létszámcsoökkentéssel.

A finanszírozás — erre mindig rá kell kérdezni — az eddigi gyakorlatnak megfelelően vegyes finanszírozás, de a szűkített saját bevételi kör, illetve a lehetséges hatósági béremelés figyelembe vételével történik. Magyarul ez azt jelenti, hogy a saját bevétellel és állami költségvetési támogatással is rendelkező közigazgatási szervek számára nem lehetetlen, hogy nemcsak a támogatás növekszik majd, hanem a bevételi előirányzatot is — arányosan vagy esetenként aránytalanul — megnövelik.

Még körültekintőbb értelmezést kíván tőlünk az a mondat, amely szerint „a költségvetési törvényjavaslat az igényelt forrást annak pontos mértéke ismeretének hiányában mind a központi, mind az önkormányzati költségvetési körre a központi költségvetés céltartalékában biztosítja, s a 2001. évi köztisztviselői béremelés gyakorlatának megfelelően felmérés alapján, évközben kerül sor a fenntartókhoz, illetve az intézményekhez történő előirányzat-átcsoportosításra”. Ez a körmondat elég bonyolult ahhoz, hogy nehezen legyen érthető. Magyarán ez azt is jelentheti — nem mondom, hogy feltétlenül azt jelenti —, hogy a bérintézkedés hatálya 2003. július 1.-je, de október lesz, amikor az emelt pénzből vásárolni is lehet.

Valójában nem tudjuk, hogy miért csak előlegként finanszírozzák a béremelést. Az előző kormány belügyi államtitkárának aláírásával rendelkezésünkre álló dokumentum szerint 28 milliárd forint szükséges a szorzóemelésből elmaradt 30 százalékos finanszírozásához. Azóta az infláció nem nagyságrendet változtatott ezen az összegben. Nem vitatjuk, hogy szükség van felmérésre, ám úgy véljük, ebben a megkötésben az a lehetőség — valóban csak lehetőség és nem direkt szándék — is benne lehet, hogy ugyan július elsejétől hatályos az emelés, de az emelt összeget nem a következő havi fizetéssel — ahogy ez a közalkalmazottak szeptemberi béremelésekor egyértelmű volt —, hanem csak később kapják meg az érintett köztisztviselők.

A PM előterjesztése külön is szól arról, hogy 2003. július 1.-jei hatállyal visszaállítják az ügykezelők köztisztviselői jogviszonyát, s az illetményrendszer pozitív irányban finomító intézkedéseket hoznak. Ezek között szerepel a hat hónapos jutalmazási korlát feloldása és a diplomás minimálbér bevezetése a köztisztviselők számára is.

Mindezek alapján tehát mi a kormányzat ajánlata? Tulajdonképpen azt is mondhatnánk, hogy többé-kevésbé egyenlő a nullával. Tétélesen a következőket összegezhethetjük.

1. Az úgynevezett 30 százalék — amelyről tudjuk, hogy nem 30, hanem éves szinten mindössze 6-8 százalék — változatlanul 2003. július 1-jétől lenne esedékes.
2. A köztisztviselői státuszról kiszervezettek közül az ügykezelők köztisztviselői jogállásának visszaállítása és részbeni kárpótlásuk. A fizikai visszatételéről itt sajnos nincsen szó.
3. Diplomás minimálbér a felsőfokú végzettségű köztisztviselőknek is.
4. Az adótábla bizonyos nettó kereseteket javító változása, amely 140 ezer forintig hoz valamit, 140-150 ezer forintos havi bruttó keresettől felfelé azonban majdnemhogy rontja a nettó pozíciókat, de legalábbis nem javítja, a még magasabb béreknél pedig egyértelműen csökkenti a nettó keresetét.

Álláspontjának alátámasztására a Központi Statisztikai Hivatal gyorsjelentését is segítségül hívja a PM. Ez az adatsor azt tartalmazza, hogy 2002. első nyolc hónapjában — tehát még a közalkalmazotti béremelés előtt — 18 százalékkal nőttek a keresetek. Figyelembe véve a nem egészen 7-8 százalékos inflációt, a reálkeresetek már szeptember elejéig mintegy 10 százalékkal emelkedtek, év végére pedig a prognózisok szerint elérheti a GDP-növekedés akár négyszeresét is, tehát a 12-13 százalékot. Tárgyalási magatartásunk meghatározása szempontjából fontos statisztikai adat az is, hogy a legjobban fizető ágazatok között változatlanul első helyen van a pénzügyi tevékenység havi bruttó 230 ezer forinttal, második a vegyipar és — újdonságként — a közigazgatás került a dobogós harmadik helyre, 154 ezer forintos havi bruttó keresettel.

Természetesen tisztában vagyunk azzal, hogy ez a 154 ezer forint nem igaz az önkormányzatok talán döntő többségére, nem érvényes az állami közigazgatás számos hivatalára, de a KSH összefoglaló adatát nincs mivel cáfolnunk. Ez nyilvánvalóan olyan generált adat, amely a pénzügyi kormányzat szempontjából az ő tárgyalási pozíciójának alátámasztására szolgál. Mi nyilvánvalóan nemcsak ezzel az adattal dolgozunk, szükségünk van arra, hogy mi is tudjunk más, szintén hasznosítható adatokra hivatkozni. Ez a dobogós hely más összefüggésben azt is jelenti, hogy amit eddig mindig mondtunk a magyar nemzetgazdasági átlaghoz történő felzárkózás követelésével összefüggésben, most pillanatnyilag a 114 ezer forintos nemzetgazdasági keresetátlagot 40 ezer forinttal haladja meg a közigazgatási átlagkereset.

Csak emlékeztetek rá, hogy az Országos Érdekegyeztető Tanács ülésén a versenyszféra szakszervezetei ezt a tényt úgy értékelték, hogy a közszolgáltatásnak most nemigen lehet olyan nagyon sok követelményvalója. A PM-anyag is úgy értékeli a helyzetet, hogy ha ez a tendencia folytatódik — márpedig 2003-ra van tetemes áthúzó hatása főleg a közalkalmazotti béremelésnek —, akkor összehasonlítható szakmai munkakörökben a keresetek elérik a versenyszféra kereseteit. Mindezek ellenére a PM-dokumentum szerint a kormányzati oldal kész tárgyalni a közszolgálati érdekképviseletekkel azoknak a kisebb bérezési feszültségeknek a feloldási lehetőségeiről, amelyek megfelelő ütemezés esetén pénzügyi kihatásukat tekintve csak kisebb forrásokat igényelnek. Ilyen például a közalkalmazotti szektoron kívüli, de közfeladatokat ellátó munkavállalók

bérhelyzetének rendezése.

Mi lesz a közalkalmazottak béremelésével?

A Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanács (KÉT) ülésén Burány Sándor pénzügyminisztériumi államtitkár azt mondta, hogy az érdekegyeztetés szezonját éljük. Szó mi szó, eléggé lazán, gyengén indul ez a szezon, hiszen a közszféra bérhelyzetéről csak a Belügyminisztérium vezetői tárgyaltak a KÉT-tel és az OÖKÉT-tel. Ha az itt ülő közalkalmazott kollégák hiányolják, hogy az ő bérfelajánlásukról ugyanis semmilyen információ nincs, akkor ezt joggal teszik, az ő ügyükről semmilyen tárgyalás sem volt. A közalkalmazottak 2003. évi bérfelajánlása várhatóan a november második felében esedékes KOMT-ülésem és az azt megelőző szakértői tárgyalásokon esik majd szó. Éppen tegnap kaptuk meg a KIÉT funkcióit majd betöltő Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács alapszabályának tervezetét. De ezzel együtt is az az igazság, hogy a közalkalmazottak jövő évi béremeléséről még annyi hivatalos információ sem jutott el hozzánk, mint a köztisztviselőkéről.

Követeléseink a közalkalmazottaknak

Az említett PM-dokumentum semmit sem tartalmaz arról, hogy mit gondol a tárca a közalkalmazottak 2003. évi bérfelajánlásáról. Ebből azt a következtetést is levonhatjuk, hogy a dolgot elintéztnek tekintik a 2002. szeptember 1.-jei — elismerést érdemlően jelentős — bérfelajánlás 2003. szeptember 1.-ig tartó áthúzó hatáskörrel való finanszírozásával, amely a PM-anyag szerint mintegy 25-26 százalékos keresetemelkedést generál. Így gondolkodva a közalkalmazottak már 2002. szeptember 1-jén megkapták a 2003. évi béremelésüket is, tehát ez ügyben már nincs teendő. *Számunkra viszont elfogadhatatlan, hogy a tavalyi intézkedéssel 2003-ra vonatkozóan letudottnak tekintsük a közalkalmazottak béremelését.* A 2001. évi köztisztviselői és a 2002. évi közalkalmazotti bérfelajánlást ugyanis mi nem a szokásos évi emelések kategóriájába soroljuk, hanem egyedi bérfelzárkóztatási intézkedésként, bérkiigazításként tartjuk számon, az előző években elmaradt béremelések pótlásaként. Természetesen tudjuk, hogy mi az EU elvárása a bérek tekintetében, de azzal is tisztában vagyunk, hogy ezekkel a közszolgálati bérekkel bizonyosan nem mehetünk be az EU-ba. A kormány a programjában vállalta, hogy 2002-ben jelentős bérintézkedést hajt végre, azt követően pedig a GDP-növekedésnek megfelelően emelkedik a közszolgálat kereseti átlaga. Úgy tartjuk tehát, hogy a közalkalmazottak 2003. évi bérjavításáról tárgyalni kell, és követelményeinket célunk szerint érvényesíteni szükséges.

1. A közalkalmazotti bértábla tételeit 2003. január 1.-jei hatállyal az infláció tervezett alakulásának megfelelően, tehát mintegy 5 százalékkal kell emelni, úgy, hogy *a tábla induló tétele törvény által garantált módon legyen azonos a mindenkori minimálbérrel.* Most ugyan összegszerűen azonos, csak nem jogszerűen garantálva, mert A/1 azonos 50 ezerrel, minimálbér azonos ötvenezerrel, csak az A/1 nem azonos a minimálbérrel.

Ugyancsak törvényi garanciát igényel a közalkalmazotti bértábla F/1 kategóriájának azonosítása, megfelelővé tétele a mindenkori minimálbér kétszeresével. Most ugyan megfelel, de nem biztosítja törvény, hogy ez mindig így legyen. Jelenleg még csupán politikai szlogen a diplomás minimálbér, és nem jogintézmény. Ha valaki diplomája ellenére nem ezt kapja, nem indíthat pert miatta.

2. *Emelkedjen a pótlékalap.* 2002. szeptember 1-jétől ugyanis a 17.100 forint nem változott. Úgy véljük, hogy ha nem is a tábla-tételek átlagos emelkedésének megfelelő 50 százalékkal, de javaslatunk szerint mintegy 30 százalékkal emelve 22.500 forintra kellene növelni a pótlékalapot, amelyből a vezetői pótlékot, az idegen nyelvi pótlékot, a veszélyességi pótlékot, és egyéb pótlékokat lehet finanszírozni. A pótlékalap befagyasztása miatt ugyanis a közalkalmazotti szférában ha nem is általános, de nem is ritka, hogy a táblatételek emelkedése miatt egy idősebb beosztott többet kap, mint a vezetője.

3. A felzárkóztató bérintézkedésből kimaradt, közfeladatot ellátó, de nem közalkalmazotti jogállású munkavállalók számára is teremdjék lehetőség központi forrásból az 50 százalékos emeléshez közeli bérjavításra.

A közalkalmazottakra vonatkozó további követeléseink megegyeznek a KOMT-ban a közalkalmazottakat képviselő SZEF követeléseivel (Köztisztviselői bérekről a KÉT és az OÖKÉT ülésein az MKKSZ, a közalkalmazotti bérekről mindig konföderáció szinten, a SZEF tárgyal).

Követeléseink a köztisztviselőknek

A Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanácsban (KÉT) végzett érdekképviseleti munkánkról beszámolnak a Választmány tagjainak megküldött írásos anyagok. Az egyik arról a kezdeményezésről szól, amellyel augusztusban fordultunk a Belügyminisztériumhoz, a másik tartalmazza a KÉT munkavállalói oldalának 12 pontos követelését, ma pedig az öt pontos állásfoglalást kapták kézhez a Választmány ülésén résztvevők. Ezek és a KÉT ülésén általunk megfogalmazottak négy témakörre összpontosítottak.

1. *Az illetményalap emelése.* A KÉT ülése teljes egészében osztotta véleményünket. Ott azt mondtuk, hogy az illetményalap legalább minimális, 33.001 forintra emelése nélkül nincs miről tárgyalnunk. Nyilvánvalóan nem 1 forintos emelésre gondolunk, csak szimbolikusan jelezni akartuk, hogy ha nem emelkedik az illetményalap, akkor nincs miről tárgyalnunk. Részletesen kifejtettük, hogy miért ragaszkodunk az illetményemeléshez.

A dolognak sajnos van politikai áthallása is, Ne kerüljük meg ezt az összefüggést. Hogyan viszonyulunk ugyanis

1998-as önmagunkhoz, ha most lenyeljük az illetményemelés elmaradását vagy tudomásul veszünk más technikát? A jelenlévők közül sokan ott voltak az 1998. november 14.-ei demonstráción a budapesti Kórcsarnokban, és 1999. március 20.-án a Parlament előtti több tízezres tüntetésen. Ha akkor nem fogadtuk el az illetményalap befagyasztását, akkor most miért fogadnánk el? A technika ugyanaz. Ezt a kérdést tehát nem egyszerűen csak pénzügyi összefüggéseiben kell vizsgálni, hanem az önmagunkkal való elszámolás kereteiben is. Ez az illetményalap mozgatja a közszolgálat több más rendszerét is: például a fegyveres és rendvédelmi szolgálatok, az országgyűlési képviselők, a polgármesterek fizetését. Mit ér ez az illetményalap, ha ezt meg lehet kerülni úgy, hogy a képviselők szorzóját 20 százalékkal emelve növelik az ő keresetüket, a polgármestereket meg valamilyen más technikával emelik. Hogyan gondolkodunk az egységes közszolgálatról, ha ezt a kétszer 100 ezer embert, akiket érint a köztisztviselői illetményalap, nem lehet egységesen kezelni?

Emlékezzünk az illetményalap 1999-es befagyasztására, amely azzal járt, hogy összeomlott a köztisztviselői illetményrendszer, ami annyira felgyorsította a köztisztviselői törvény módosítását, hogy egyszerűen nem lehetett mit kezdeni a helyzettel. Kimaradt ugyanis egy év és olyan mértékben tértek el a fizetések és a személyi juttatások a törvényben megállapított összegektől, hogy követhetetlen lett a folyamat. Ha ez igaz volt 1999-ben, akkor miből gondoljuk, hogy 2003-ban már nem lesz igaz? És mi lesz a 2004. évi illetményalappal? Az is befagy? Vagy akkor majd a kormány 20 vagy több százalékot emel?

Határozottan állítjuk, hogy nincs végiggondolva ennek a lépésnek a hatása. Nem vitatjuk, hogy hozhat bizonyos keresetemelkedést az elmaradt 30 százalékos szorzó megadása július 1-jétől, és azt sem, hogy a szorzószámok emelkedése az illetményalapok változatlanul hagyása mellett is járhat némi keresetjavulással. De az egész rendszer megbukik, ha az illetményalap legalább minimális mértékben nem emelkedik 2003-ban. Nem beszélve arról, hogy az illetményalap nemcsak az illetményt mozgatja, hanem a napidíjtól kezdve a ruházati költségterítést és sok más illetményelemet is. És mi lesz azokon a területeken — a fegyveres és rendvédelmi szerveknél —, ahol 2002. januárjától bevezették a 100 százalékos illetménytáblát, s nincs már 30 százalék szorzóadósság? Ott az illetménytábla más részét fogják módosítani? Erre mondom, hogy az egész rendszer összeomlik, ha nem emelik az illetménytáblát. Az emelés mértékéről természetesen tárgyalhatunk, de az emelés maga elkerülhetetlen.

2. *A kiszervezés ügye.* Meg kell mondanom, hogy ebben a tekintetben eléggé magunkra maradtunk. Az ügykezelőkre vonatkozóan megvan az egyetértés, lényegében a törvényjavaslat is, de a szakmai érdekképviselet, a Magyar Közigazgatási Kar (MKK) azt is vitatja. Az MKK szerint nincs szükség a jogállás megváltoztatására, az ügykezelők maradjanak a Munka Törvénykönyvének hatálya alatt, s adjanak nekik több fizetést, mondván, hogy nem a kiszervezést, hanem az alacsony fizetést sérelemzik, mert akkor szervezték ki őket, amikor a többiek, a maradók jelentős béremelést kaptak.

Elképzeltető, hogy nem mindenki a köztisztviselői jogállás elvesztését fájlalja. Sokkal súlyosabb ennél, hogy a garanciákat veszítették el. Mi változatlanul tartjuk magunkat ahhoz, amire az Országos Választmány felhatalmazást adott 2002. május 24-én: az egy munkahely egy jogviszony jogelvét állítsák vissza. Ezzel mi nem a fizikai dolgozó alkalmazottakkal akarunk jót tenni, hanem ahhoz ragaszkodunk, hogy egy közigazgatási munkahelyen ne lehessen kétfajta jogállás, mert ez még bonyolultabbá teszi a helyzetet. Ezért követeljük, hogy ne csak az ügykezelők, hanem a fizikai dolgozó alkalmazottak is kapják vissza köztisztviselői jogállásukat.

3. *A teljesítmény-követelmény.* Mi soha nem elleneztük, hogy a közigazgatásban is differenciált legyen a munkadíjazás, mert a ktv. kötött illetménytáblája miatt szükség van a teljesítmény szerinti differenciálás valamilyen módon történő érvényesítésére. Két megkötésünk van. Az egyik: szűnjön meg az a szabály, amely szerint csak és kizárólag a köztisztviselő esetében teheti meg a munkáltató, hogy adott esetben nominálisan — akár 20 százalékkal — is csökkentheti a bért, nem pusztán az előmenetelt foghatja vissza. A másik: a teljesítménydíjazás nem történhet úgy, hogy az egyik dolgozótól elveszem azt, amit a másinak adok. Javaslatunk szerint a személyi juttatási előirányzat legalább 2,5-3 százalékos bővítése teremthetné meg a fedezetét annak, hogy a 100 százalék feletti teljesítményeket díjazzuk.

4. *A 30 százalék ügye.* Erről Kiss Sándor elnök úr részletesen szolt.

Mit tehetünk?

Mindezeket mérlegelve mit tehetünk, ha követeléseink ellenére sem lesz érdemi elmozdulás a jelenlegi helyzettől? Vagyis ha nem lesz magasabb az illetményalap, nem hozzák július 1.-jénél előbbre a tavalyról elmaradt 30 százalékos illetményorzó kifizetését, nem lesz közalkalmazotti bérfeljesztés stb.

Az MKKSZ ugyan nem készített írásos javaslatot a Választmány állásfoglalására, de közös gondolkodás eredményeként pontokba szedtük elképzeléseinket, amelyek esetleg valamilyen döntési alternatívaként is számításba jöhetnek. Ezek az alábbiak:

1. A Választmány erősítse meg az MKKSZ Elnökségének 2002. szeptember 18-ai rendkívüli ülésén a köztisztviselők bérfeljesztéséről elfogadott állásfoglalást, kiegészítve a közalkalmazottak ügyében most elmondott követelésekkel, s hatalmazza fel a KÉT-be, OÖKÉT-be, KOMT-ba delegált MKKSZ-képviselőket, hogy ezek érvényesítéséért tárgyaljanak tárgyaljanak, tárgyaljanak.

2. Hatalmazza fel a Választmány az országos tisztségviselőket vagy az Elnökség tagjait, hogy az Országos Választmány nevében keressék meg azokat az országgyűlési képviselőket, akik korábban ezekről a kérdésekről véleményt nyilvánítottak, és erősítsék meg őket, hogy annak idején még ellenzékben vallott véleményük, szakmai álláspontjuk helyes volt, s kérjék őket, hogy azt az álláspontot képviseljék most kormánypárti képviselőként vagy miniszterként is. Nem hiszem, hogy inkorrekt dolog lenne szembesíteni mondjuk Lamperth Mónika belügyminiszter-asszonyt Lamperth Mónika parlamenti képviselővel.

3. Javasoljuk, hogy a Választmány kérje fel az MKKSZ megyei szervezeteit, országos szakmai tanácsait: a következő napokban — november 22.-éig — valamennyi megyei szervezet, minden országos szakmai tanács tartsa meg a maga lehetőleg kibővített értekezletét, és a lehető legrészletesebben ismertesse az Országos Választmány mai rendkívüli ülésén hozott döntéseket.

4. Amennyiben az érdekegyeztető tárgyalások november 30.-áig nem ígérnek elmozdulást — reméljük, hogy ez nem következik be — arra az esetre két magatartás-változatra is gondoltunk.

a) A könnyebbik változat: az Elnökség ismét hívja össze az Országos választmány ülését és/vagy az Elnökség tagjaiból, a megyei titkárokból, az országos szakmai tanácsok elnökeiből alakuljon meg egy demonstrációs bizottság, amely november végére javaslatot készít arra vonatkozóan, hogy az érdekvényesítés milyen más módszereit, eszközeit kívánjuk alkalmazni.

b) Vagy eleve készülünk arra, hogy nem lesz érdemi elmozdulás. December 21-én lesz a 2003. évi költségvetés végszavazása, de december 10.-e körül már megszavaznak a képviselők olyan tételeket, amelyek a mi szempontunkból már többé kevésbé véglegesnek tekinthetők. Tehát nincs nagyon sok időnk. November végéig feltétlenül a tárgyalásoknak kell prioritást adnunk. De akkor, november végén már nem lesz időnk arról gondolkodnunk, hogy mit teszünk eredménytelen érdekegyeztetés esetén. Most kell végiggondolnunk, hogy a tárgyalások sikertelensége esetén december első dekádjában milyen lépést tudunk közösen felvállalni: valamilyen tiltakozó *felvonulást*, *demonstrációt* vagy gondolkodjunk-e esetleg egy általános, a teljes MKKSZ-körben megszervezett *kétórás közigazgatási figyelmeztető sztrájk* meghirdetéséről. Azt javaslom, hogy erről ma még ne döntsünk, elkerülendő olyan helyzet keltését, hogy máris fenyegetözünk. De gondolkodnunk kell róla, mert egy kétórás figyelmeztető sztrájk megszervezése bizony nem kétórás munka.

Felszólalások a tanácskozáson

Forróiné Fábán Erzsébet,

Gyöngyös Polgármesteri Hivatalának szakszervezeti titkára

Mi, önkormányzati köztisztviselők az idén sajnos többszörösen hátrányos helyzetbe kerültünk. A tavaly hatályba lépet törvény, amely 0-30 százalékos illetmény-kiegészítést tett lehetővé a köztisztviselőknek, bennünket, önkormányzati köztisztviselőket az önkormányzati testület döntésének hatálya alá sorolt. Mivel a mi önkormányzatunk forráshiányos, mi egyetlen fillér illetmény-kiegészítést sem kaptunk. 160 dolgozóról van szó, akik közül 90 felsőfokú végzettségű. Ilyen körülmények között nagyon nehéz az érdekegyeztetés, mert csak a közvetlen munkáltatóval van erre lehetőségem. Írásba foglaltuk az igényünket, de ő nem vállalta fel az előterjesztését, mert közölték vele, hogy meg se próbálja továbbítani az igényt.

Nagyon szívünk szerinti az a 12 pont, amelyet a Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanács (KÉT) munkavállalói oldala előterjesztett a KÉT 2002. október 25-ei ülésére. Köszönjük az Elnökség ezzel kapcsolatos erőfeszítéseit, kormányzati szintű érdekegyeztető munkáját.

A mi alapszervezetünkhöz közalkalmazottak is tartoznak. Mi, köztisztviselők természetesen örültünk az ő fizetésemelésüknek. Kollégáim azt viszont már nehezen tudják tolerálni, hogy állami és önkormányzati köztisztviselők bérvizonyában ekkora különbség legyen. Mi egy kisvárosban élünk, a politikai vezetők is tudják, hogy ilyen helyen nem sok álláslehetőség kínálkozik, munkahelyet változtatni tehát nemigen tudunk. De ezzel a totálisan kiszolgáltatott helyzettel sem tudunk tovább együtt élni. Megengedhetetlen, hogy egy 30 éves állami köztisztviselő automatikusan olyan besorolást kap, mint az önkormányzatoknál egy 50 feletti. Természetesen felsőfokú végzettségüekről beszélnek. Mindezen feszültségek oldását tovább elodázni, különböző közigazgatási dolgozó csoportokat egymással szembeállítani nem célszerű.

A 100 ezer forintos közszolgálati diplomás minimálbérnek természetesen nagyon örülünk, de azt is el kell mondanom, hogy a jelenlegi szorzókat és alapilletményt figyelembe véve a pályán maradás és a szakmai utánpótlás egyszerűen siralmas. Nálunk Gyöngyösön az önkormányzat 160 dolgozója között a jegyzőn és az aljegyzőn kívül egyetlen jogász van. Közgazdászokról már nem beszélve. Az utánpótlás veszélyben van tehát, de más feszültségeket is kelt ez a helyzet.

Az a kérdés, hogy a KÉT elé terjesztett 12 pontból mit érhetünk el az érdekharc, az érdekvényesítés során. A köztisztviselői illetményalap 33-ról 36 ezer forintra emelése jó lenne, ha sikerülne, de még a 36 ezer is nagyon kevés. Ám ahogy elnök úr és főtitkár úr szavaiból érzékelttem, még ez is nagyon kérdéses, bizonytalan. Ugyanakkor a mi szakszervezeti bizottságunk a minimálbért és a bennünket ért hátrányokat figyelembe véve 40 ezer forintos köztisztviselői illetményalapot tartana reálisnak és elfogadhatónak. Meg kell mondanom, hogy nálunk meglehetősen csodálkozással fogadják kollégáim a KSH 154 ezer forintos köztisztviselői átlagbérét Országosan lehet, hogy igaz ez a szám, de a mi számunkra hihetetlen.

Hadd tegyem mindehhez hozzá még azt is, hogy a mi önkormányzatunk csak a köztisztviselői törvényben rögzített béreket hajlandó figyelembe venni. Amit helyben lehet adni, az nekünk reménytelen, mert semmire nincs pénz. 1993 óta vagyok szb-titkár, azóta folyton azt érzékelem, hogy az önkormányzati köztisztviselők rettenetes hátrányos helyzetben vannak. Ami nagyon érthetetlen számunkra, hiszen a feladatok rendszeresen nőnek. Munkánk 85-90 százalékában állam feladatokat látunk el anélkül, hogy a hozzá szükséges személyi és tárgyi feltételeket biztosítanák. Mindezek alapján a KÉT elé terjesztett követeléseket nagyon indokoltnak tartom, s ezért hajlandók vagyunk az érdekvényesítés legdrasztikusabb eszközét is igénybe venni, legyen szó tömegdemonstrációról vagy figyelmeztető sztrájkokról.

Árva János,

az MKKSZ alelnöke

Teljesen mindegy számunkra, hogy a mindenkori kormány milyen színezetű. Ha 1990. óta végigtekintünk a magyar közigazgatás történetén, s benne a köztisztviselők sorsán, akkor aligha találunk olyan esetet, amely kimagaslóan javította volna a közigazgatásban dolgozók helyzetét. Ígéretesek voltak és törvényi ígéretesek is születtek ugyan, de emlékezzünk 1992. július 1-jére, a ktv. hatályba lépésére. A törvény akkor azt ígérte, hogy majd 1995-ben rá kell állni a teljes illetményalapra. Aztán volt egy másik fordulópont, 2001. július 1., amikor ismét született egy ígéret: majd 2003. július 1-jétől, a 2001-es illetményemelés elmaradt 30 százalékának pótlásakor számíthatunk a teljes illetményalapra. Illetve a tényleges kifizetésre majd csak októberben kerül sor.

A körülményeinket vizsgálva be kell látnunk, hogy ismét abban a helyzetben vagyunk, amiben a rendszerváltás óta eddig is voltunk: érdekképviselőként ellenzékben kell lennünk. Ha 1998-99-ben az illetményalap befagyasztása miatt

demonstráltunk, tüntettünk, akkor most is nyugodtan gondolkodhatunk ebben az irányban. Nem hiszem, hogy etikátlanok lennénk, ha erre az álláspontra jutunk, nem hiszem, hogy nagy bünt követnénk el a jelenlegi kormánnyal szemben, ha jogos követeléseinket — sikertelen tárgyalások esetén — utcai vagy egyéb demonstrációval törekszünk érvényesíteni.

Nem olyan régen még viszonylag biztató jelzéseket kaptunk: ha az Orbán-kormány marad, akkor 2003. január 1-jétől minden valószínűség szerint megkapjuk a teljes illetményalapot, vagyis az emelésből még hiányzó 30 százalékot. A mai álláspont: a jelenlegi kormányzat hallani sem akar erről. Nem akarnak hallani az illetményalap 33.001 forintra emeléséről sem. Számíthatunk esetleg a diplomás minimálbérre, amely azonban jelenleg még csak politikai szlogen, jogilag nem létezik. De ha megszületik, változtatni kell az illetménytábla tételein is, különben újabb torlódással, anomáliákkal találjuk szemben magunkat, ahogy ez történt a közalkalmazotti bértáblával is.

Van tehát egy sor megoldatlan ügy, amelyek ha rendezés nélkül maradnak, később még nagyobb problémát okoznak. Változatlanul az a véleményem, hogy meg kell teremteni az egységesen minimálbér-alapú bérezési és illetmény-rendszert az országban. Ami azt jelenti, hogy az A/1 a közalkalmazottak és a köztisztviselők esetében a mindenkori minimálbér, s a versenyszférában is a mindenkori minimálbér a kiinduló pont. Tudom, hogy ez nem kevés pénzbe kerül. De ha a kormány elkezdí tologatni az illetményalap emelésének határidejét, akkor mindenképpen óriási problémák elé nézünk, teljesen függetlenül az infláció és a GDP alakulásától.

Fehér József kollégánk több olyan megállapítást felsorolt, ami állásfoglalásként is felfogható. Ezzel összefüggésben látnunk kell: rendkívül nagy a felelősségünk annak eldöntésében, hogy menjünk-e utcára, demonstráljunk-e. *Ebbe a döntésbe be kell vonnunk az MKKSZ tagságát is.* Méghozzá oly módon, hogy ha követeléseink közül semmi sem, vagy csak alig valami teljesül — amire szerintem ma jelek látszanak —, akkor ismét üljön össze az Országos Választmány, de előtte már holnaptól kezdjük el a tagság körében érdeklődni, hogy nekik mi a véleményük a lehetséges lépésekről, mire van hajlandóságuk.

Sokszor elmondtuk már, hogy a köztisztviselőt a legkevésbé lehet rávenni a sztrájkra. A helyzetéből, a tevékenységének jellegéből, a ktv.-ben rögzített lojalitási kötelezettségéből adódik ez. Meg abból, hogy a településen nincs más munkahely stb. Ezek érthető okok. Ám ha arra gondolunk, hogy a közszféra 1998-99-es demonstrációin, utcai tüntetésein jó néhány ezer MKKSZ-tag is részt vett, akkor talán önállóan is kezdeményezhetnénk valamit. Természetesen abban az esetben, ha erre okot adó helyzet alakul ki, s ha a tagság részt akar venni egy ilyen megmozduláson.

Kapornai Zoltánné,

a fővárosi III. kerületi önkormányzat szakszervezeti titkára

A beszámoló, a helyzetértékelések úgy hangzottak, mint valami magyar kesergők. Meggyőződésem, hogy nem sokat tudunk majd elérni, de meg kell próbálnunk a lehető legtöbbet kiharcolni. De addig is, amíg a kormány esetleg ad pénzt erre a bérfejlesztésre, mindenképpen azt javaslom, hogy amikor a költségvetésüket készítik az önkormányzatok, vagy az adott intézmények, ott is körbe kell nézni, és ott kellene mindannyiunknak erősnek lennünk, és hajtani a szakszervezeti állásfoglalásokat. Én ugyanis több lehetőséget látok az illetményemelésre a helyi adottságok kihasználása révén.

Bukta Tibor,

az MKKSZ Heves megyei titkára

Amint a közalkalmazottak béremelését a kormány a választási programnak megfelelően végrehajtotta, a versenyszféra azonnal reagált, hogy ez így nincs jól. Az MSZOSZ-ben dolgozó egyik kolléga azt mondta: mit akartok már megint, Szabó Endre nyilatkozata se piros, se sárga, milyen színeknek van? Azt feleltem, hogy a szakszervezetnek nincsen színe, munkavállalói érdeket képvisel, s amit a munkavállalók a szakszervezetükhöz továbbítanak, a szakszervezeti tisztségviselőnek arról kell szólnia az érdekegyeztetés során. Azért említem ezt, mert minden kormányzati döntés kivált valamilyen hatást, érzést vagy ellenérzést a különböző szakmák körében. Most ott tartunk, hogy a versenyszféra visszafogja a közszféra és a köztisztviselők általános helyzetének javítását. Olvashatjuk ezt az Érdekegyeztető Tanács munkavállalói oldalának érvanyagából. Biztosan van ennek alapja. A multik kimennek, viszik a profitot, 3-4 ezer dolgozó munkanélkülivé válik, a köztisztviselőknek meg kezelniük kell ezt a helyzetet, hol helyezik el a munka nélkül maradtakat, milyen feltételekkel, milyen bérekkkel. Amikor felvetődik egy-egy probléma, én ilyen összefüggésben is keresem a választ.

Igazat adok Árva János kollégámnak: a magyar kormányok köztisztviselőkkel kapcsolatos magatartása 12 év alatt lényegében nem változott. Mindig a köztisztviselők, az állami alkalmazottak bérét szorították meg, ha megszorításokra kényszerült a kormány. Ha a közérzetet kellett javítani, akkor egy kicsit engedtek a gyeplőn. Mindig aszerint, ahogy a büdzsé engedte. Adtam, elvontam, korlátoztam. Példa erre az 1992-ben született köztisztviselői törvény, amelyet vagy negyvenszer módosítottak, ezt a mostanit is beszámítva. Egy stabil előmeneteli rendszerre, egy közszolgálati törvényre lenne tehát szükségünk. Olyanra, amely hosszú távon garantálja a köztisztviselői léte.

Ami pedig mai rendkívüli tanácskozásunk összehívásának okát illeti, egyetértek az előterjesztett elképzelésekkel. Valamit mindenképpen tenni kell. Kimunkálendő és óvatosságot igényel, hogy milyen jellegű demonstrációra szólítjuk a köztisztviselőket. Azzal értek egyet, hogy meghatározandó idő múlva hívjuk újra össze az Országos Választmányt, s tekintsük át, hogy a két ülés között milyen vélemények, javaslatok gyűltek össze a tagság köréből, s annak alapján hogyan lépünk tovább.

Azzal is egyet értek, hogy keressük meg az országgyűlési képviselőket. Magam a saját megyémben ezt már megtettem a szocialista képviselőkkel, de most megkeresem az ellenzéki honatyaikat is. Eljuttatom hozzájuk is az MKKSZ Elnökségének 2002. szeptember 18-i állásfoglalását, hogy önmagukért, értünk, köztisztviselőkért ebben a felfogásban próbáljanak lobbizni. A megoldás kulcsa ugyanis a képviselők kezében van. Nagyon egyetértek azzal, hogy az Elnökség által összeállított 12 pontos követelés legyen publikus. Őszintén szólva nem nagyon reménykedem abban, hogy ez a 12 pont realizálódik. Lobbizás és diplomácia kérdése, hogy mennyit sikerül megvalósítani. Ne adjuk fel a reményt.

Varga Géza,

a Közterület-felügyeleti Dolgozók Országos Szakmai Tanácsának elnöke

Egyetértek a kormány és a szakszervezet, a kormány és a köztisztviselők viszonyáról elhangzottakkal. Egyetlen dolog miatt kértem szót. A köztisztviselői törvény sokadik módosítása szerint a közterület-felügyelet működéséről 2000. január

1.-jétől külön törvény rendelkezik. Ez a törvény kategorikusan előírja, hogy a közterület-felügyelő 2000. január 1-jétől köztisztviselő. A köztisztviselői törvényt azonban nem igazították a közterület-felügyeleti törvényhez és az annak végrehajtását szabályozó rendelkezésekhez. A közterület-felügyelők — mintegy 1200-1400 munkavállaló — több műszakban dolgoznak az országban. A délutáni pótlékjuk azonban a többszöri módosítás ellenére kimaradt a köztisztviselői törvényből. Ismeri a törvény az éjszakai pótlékot, a vezetői pótlékot, a gépkocsivezetői pótlékot, ám a délutáni pótlékot elfelejtette. Azt kérem az Elnökségtől, hogy az MKKSZ javaslatai közé iktassák be a közterület-felügyelők délutáni pótlékjának igényét is.

Török János,

a fővárosi X. kerületi GAMESZ szakszervezeti titkára

Az új közalkalmazotti bértáblával kollégáim velem együtt egyértelműen elégedettek. Most mindenki bennünket irigyel. Irigyel a versenyszféra, de még a bankszféra is. Elégedetlenek természetesen nem lehetünk, de félelmeink vannak. Az egyik félelmünk például, hogy most öt évig azt fogjuk hallani: nemrég kaptatok 50 százalékos béremelést. Szeretném remélni, hogy nem így lesz.

Az 50 százalékkal kapcsolatos tájékoztatás még mindig nem megfelelő, mert az 50 százalék nem 50, hanem kinél-kinél 54 vagy 48 százalék volt, nálunk ezt senki nem számolta ki. Annak biztosan nem 50 százalék volt, aki 50 ezer forintra 3 ezer forintot kapott, akinek viszont 53 ezer forintról 98 ezerre emelkedett a bére, az 90 százaléknál emeléshez jutott. Úgy tapasztalom, hogy a tájékoztatás is ilyen egyenetlen. Az hangzott el számtalanszor, hogy a közalkalmazottak 50 százalékos béremelést kaptak. Így, általánosítva. Akik erre az emelési szintre számítottak, de csak 5 vagy 10 százalékos emelést kaptak, bizony gondban voltak. Szerintem az átlagosan 50 százalékos béremelés miatti irigység azért terjedhet, mert nem eléggé közismert, hogy a közalkalmazotti bértábla mit tartalmaz. Többször kellene a médiában megjeleníteni a bértáblát, hogy ismertebb legyen a valós tartalma. S akkor talán megváltozna a most irigykedők véleménye is.

Foglalkoztat az is, hogy az Európai Unió sem követeli a bérfelzárkóztatást. De ha nem követeli, akkor követeljük mi, mert említettem ugyan, hogy elégedett vagyok, de annyira mégsem, hogy legalább valamennyi béremelésre ne gondoljon az ember. Szerintem, ha a közalkalmazotti illetménytábla A/1 kategóriája 2003-ban a 60 ezer, két év múlva pedig a 76 ezer forintot nem éri el, akkor körülbelül ott leszünk, mint az 50 ezer forint előtt voltunk.

Az a javaslatom, hogy ha *kéréseink* nem találnak meghallgatásra, akkor *követelés* formájában kell őket hangoztatnunk. Az most mellékes, hogy milyen jellegű demonstrációt tartunk, csak az a kérésem, hogy *közszféraként* álljunk ki, közalkalmazottak és köztisztviselők együtt.

Ritzl Ferenc,

az MKKSZ Pest megyei titkára

Szeretném megköszönni az Elnökségnek, hogy rövidre zárta a jövő évi béremelésekkel kapcsolatos aggályokat, kételyeket, indulatokat és a követendő lépések meghatározása céljából összehívta az Országos Választmány rendkívüli ülését. Engem nem lepett meg a helyzetértékelés keserű hangja. Szerintem mégsem a keserűségre, hanem a helyzetből adódó tennivalókra kell koncentrálnunk. Tagságunkat nem elsősorban az érdekli, hogy milyen körülmények között jutottunk el ehhez az állapothoz, hanem az, hogy mit tudunk, vagy egyáltalán tudunk-e tenni valamit a helyzet javításáért. Az első és legfontosabb feladatunk, hogy az itt elhangzott ösztinte beszédet a megyei titkári tanácsüléseken továbbítsuk a tagsághoz. Helyeslem ugyanis azt a gondolatot, hogy *a tagság véleménye alapján fogalmazzuk meg a teendőket*. Meggyőződésem, hogy tagságunk egyet fog érteni az itt elhangzott felvetésekkel, egyet fog érteni azzal, hogy erősítsük meg az Elnökség szeptember 18-ai határozatát, s azzal is, hogy keressük meg a nekünk ígéretet tevő politikusokat és szembesítsük őket ígéreteikkel.

Ne legyünk szégyenlősek. És ne húzzuk sokáig a cselekvést. Úgy vélem, hogy módosító javaslatokkal még van mozgási lehetőség a költségvetési törvényjavaslat sarokszámain belül, az Országgyűlés még hozhat a mi javunkra szolgáló döntést. Élünk ezzel a lehetőséggel!

Mindenképpen azt javaslom, hogy *az első lépés a tárgyalás legyen*. Amennyiben a tárgyalásokon meghatározott időn belül nem sikerül elérnünk valamilyen pozitív irányú elmozdulást, akkor az Elnökség vagy szükség esetén az Országos Választmány újabb ülésén kell meghozni a tagság akaratának megfelelő döntést. Ehhez azonban arra van szükség — és kérem is megyei titkár kollégáimat —, hogy lehetőleg minél hamarabb hívjuk össze valamennyi megyében a titkári tanácsot, s utána rövid időn belül gyűjtsük össze a tagsági véleményeket, hogy döntési helyzetbe hozhassuk az MKKSZ vezető szerveit. A végső döntést az Országos Választmánynak kell majd meghoznia.

Pusztai Máttyás,

a Környezetvédelmi és Természetvédelmi OSZT elnökségének tagja

Nem a félelmeinkről, hanem a konkrét tennivalókról kell itt ma beszélnünk. Azzal a megközelítéssel értek egyet, hogy az itt elhangzottakat és a kiosztott dokumentumokban foglaltakat ismertessük megyei szervezeteinkben és az OSZT-kben. Ezt követően valóban ki kell kérni a tagság véleményét, esetleg több alternatíva választásának lehetőségét felkínálva. Szó lehet például egy széleskörű, több tízezres körre kiterjedő *alírási akcióról*, vagy felkínálhatjuk egy *utcai demonstráció* lehetőségét is, biztosítva tagságunknak azt, hogy megmutathassa magát, aki akarja. Ez utóbbi esetben nyomatékkal kell azonban kérnünk, hogy csak az jelentkezzen, aki valóban el is jön. A jelentkezők száma alapján az Elnökség el tudja dönteni, hogy mi a reális, megalapozott lépés, milyen méretű demonstrációra van lehetőség.

Megjítésem szerint nem szükséges ismét összehívni az Országos Választmányt. Az Elnökség a megyéktől, az OSZT-ktől beérkező jelzések alapján döntési helyzetbe kerülhet. Javaslom, hogy hatalmazzuk fel most az Elnökséget a szükséges és lehetséges döntések meghozatalára.

Dr. Kiss Sándor reagálása a felszólalásokra

Őszintén szólva megnyugvással tapasztalom, hogy önök most feloldották azt a bizonytalanságot, amelyet mi október 25-én, az ÖÖKÉT és a KÉT együttes ülése után éreztünk. Nem voltunk egészen biztosak abban, hogy mit kell tenni: nyomban hívjuk-e össze az Országos Választmány ülést, vagy további tárgyalásokon próbáljunk meg kedvezőbb pozíciót kiharcolni, hogy itt ne kelljen a „magyar kesergő” helyzetébe jutnunk. Azok a vélemények győztek meg bennünket, amelyeket jó néhányunktól telefonon kaptunk. Örülök, hogy ezt a megoldást választottuk, mert így őszintén és nyíltan beszélhettünk a valamennyiünket most elsődlegesen érdeklő problémákról.

Rögtön szeretném jelezni, hogy 13 éves elnökségem idejét nézve nem emlékszem olyan bértárgyalásra, amelyen valamiféle hurrá-hangulatunk lett volna. Ennél sokkal rosszabb hangulatú választmányi vagy különböző szintű vezetőségi üléseink is voltak 1991-ben, félelmeink voltak 1992-ben, nem beszélve az 1995-ös helyzetről. És ne felejtjük el, hogy az 1998-99-es demonstrációink is kötődnek az 1995-96-ban megélt helyzetünkhöz. El nem feledhető, hogy kemény vitáink voltak az akkori szocialista kormánnyal és addig jutottunk el, hogy az illetményeszorzó 3,2-ről 3,4-re emelkedett.

Joggal bíraltak önök akkor minket is, a kormányt is. De ilyen az élet. Nem hinném, hogy a kormány, mint munkáltató bármikor és bármilyen helyzetben más lesz. Kapcsolódva Árja János kollégámhoz — aki feltette a kérdést, hogy ellenzékben vagyunk-e vagy sem —, határozott álláspontom, hogy *egy szakszervezet mindenkor, minden helyzetben ellenzékben van az adott kormánnyal*. Ezt természetesen kell vennünk. Még akkor is, ha a mindenkori kormányzat ezért megró bennünket.

Szeretnék idézni egy mondatot. „A közigazgatási állomány helyzetét vagy nem ismeri a kormányzat, vagy súlyosan lebecsüli annak értékét.” Ezt 1997. októberében fogalmaztuk meg egy konferencián, s az előző ciklusban az ellenzéki — most kormánypárti — képviselők ezt felhasználták parlamenti hozzászólásaikban. Nem tettük meg, pedig sorolhattuk volna, hogy az utóbbi 8 év alatt hányszor emlegették a parlamenti tanácskozásokon az MKKSZ állásfoglalásait. Úgy tünik, hogy akkor jók voltunk, most talán kevésbé.

Egyetértek azok véleményével, akik szerint most az a legfontosabb, hogy reálisan felmérjük a helyzetünket és az erőviszonyainkat, a tagság szándékát. Tagsági támogatás nélkül ugyanis egy szervezet nem tud igazán jelentős hatást gyakorolni partnereire. A megkérdezéssel nem a felelősséget akarjuk áthárítani. Nem arról van szó, hogy itt és most mi nem tudnánk egy lehetséges forгатatókönyvet kidolgozni. Úgy gondolom azonban, hogy a helyi viszonyokat és a kormányzati viszonyokat is figyelembe véve nagyon meg kell fontolnunk, hogy mikor mit mondunk.

Csak a példa kedvéért jelzem: az, hogy a szakmák kereseti rangsorában mi most dobogós helyre jutottunk, több tényező következménye. Az egyik ezek közül mindenképpen az, hogy a köztisztviselők felső rétege rendkívül magas javadalmazást kapott az utóbbi években, s ez megnyomta az illetményátlagot. De az átlagnak ez a belső összetevője nem érdekli a társadalmat. Az emberek tudatáig az jut el, hogy a közigazgatás, vagy a közszféra már megint indokolatlanul terheli az állami költségvetést. Nemrég hallhattuk Demján Sándor ismert közgazdász-vállalkozó véleményét, amelyet az Országos Érdekegyeztető Tanács ülésén is kifejtett: *ideje volna visszafogni a közszféra béremelését, mert ezt az emelési tempót nem bírja el a versenyszféra*. Ezekkel a véleményekkel tehát számolnunk kell.

Van annak alapja, hogy a helyi adottságokat, lehetőségeket is keressük. Ha néhány változás bekövetkezne a köztisztviselői törvényben — gondoljunk például az illetménykiegészítések megállapításának új lehetőségére, vagy egy-két más dologra —, akkor ahol pénz van, ott azért az általános illetményalapon felül lehetőségünk kínálkozik a jövedelmek növelésére.

Teljes mértékben egyet kell értenünk azzal, hogy valójában nem 36, hanem legalább 40 ezer forintban kellene megállapítani a köztisztviselői illetményalapot. Számos érünk szól a nagyobb mértékű emelés mellett, és javaslatunk is voltak a minimálbérhez igazításra, de az önkormányzati köztisztviselők érdekegyeztető tanácsa ehhez nem kapta meg az állami köztisztviselők érdekegyeztető fóruma többségének támogatását. Így alakult ki — a mi javaslatunkkal szemben — a 36 ezer forint. Hozzá kell azonban tennünk: elfogadhatatlan helyzet számunkra, hogy immár a második parlamenti ciklusban egy politikai kurzus azzal kezdi a ténykedését, hogy a hozzá legközelebb álló társadalmi rétegnél érzékeny negatív lépésre, mondhatni atrocitásra készül. Ezért ha az itt szóba került intézkedéseket megteesszük, a kormányzatnak jelentős hátránnyal kell számolnia.

Már az elmúlt évek is bizonyították, hogy mi jobban aggódunk a közigazgatás személyi állományának helyzetéért, mint a mindenkori kormányzat. Többször megfogalmaztuk az aggodalmainkat, hogy nincs utánpótlás. Néhány napja — a televízióban is láthattuk — a Budapesti Műszaki Egyetemen volt egy állásbörze, amelyen az ifjú pályakezdők 200 és 250 ezer forint közötti bruttóért voltak hajlandók tárgyalni az állás kínálókkal. A közigazgatási béreket figyelembe véve ezek szerint legfeljebb csak a színvonal alsó részén elhelyezkedő, vagy egyéb ok miatt hozzánk kényszerülő fiatal diplomásokkal biztosítható a közigazgatási pálya utánpótlása.

A *Magyar Nemzet* nemrég tudósítást közölt egy jogerős bírósági ítéletről, amely nagyon fontos az önkormányzati köztisztviselők számára. A vitatott ügy az volt, hogy a bérszorzót az államinál magasabb önkormányzati illetményalappal kell-e használni, vagy az állami illetményalappal. Amikor megjelent ez a bérügyi szabályozás, akkor a szakmai álláspont az volt, hogy az államinál magasabb önkormányzati illetményalapot kell alkalmazni. Következett ez után egy másfél hónapos szakmai vita, amelyben a Belügyminisztérium szakemberei meggyőztek bennünket: a jogalkotók szándéka az volt, hogy ahol a 33 ezer forintnál magasabb az illetményalap, ott az állami és nem az önkormányzati illetményalappal kell számolni. Ezt mi természetesen már akkor is vitattuk.

A köztisztviselői életpálya-programról rendezett oktatáson előadóként én magam nem ez utóbbi BM-álláspontot figyelembe véve ismerttettem a tudnivalókat, mert a tanfolyam anyagában az szerepelt, hogy ahol az államinál magasabb az önkormányzati illetményalap, ott az önkormányzatiit kell használni. Őszintén szólva én utána abban a hiszemben voltam, hogy a dolog elrendeződött. Pedig nem, s az én hibám, hogy erről nem tudtam. Perek sorozata várható most. Több tízezer önkormányzati köztisztviselő indíthat pert, ha az államinál magasabb az illetményalapja, de csak az állami alapján számolták ki a bérét.

Mindezt azért jelzem, mert lehetséges, hogy az ilyen perek is hozhatnak valamit a konyhára. Tudom, ez nem oldja meg az alapkérdést, csak érzékeltetni akartam, hogy több tényezőből állhat össze a következő évi helyzet javításának lehetősége. Meg kell ragadnunk minden jogi esélyt, mert a perek sorozatával végül elterelhetjük az ügyet a Legfelsőbb Bírósághoz egy

jogegységi határozat vagy elvi állásfoglalás kialakítása érdekében.

Befejezésül azt kérem mindannyiunktól, hogy döntésünknel az itt megnyilvánult mértéktartó és bölcs gondolkodásmódot tekintsük alapnak, s a főtítkár úr által beterjesztett lépésvajaslatoakat — amelyek minőségi, fontossági sorrendet is tartalmaznak — fogadjuk el.

Fehér József válasza a javaslatokra

Kérdésként hangzott el: kiszámoltuk-e, hogy mennyibe kerül a 12 pontos követelésünk? A 12-ből 10 pont hozzávetőlegesen 96-98 milliárd forintot jelent. Nem állítom, hogy ez kevés pénz, de szerintem nem ez rendítené meg a magyar költségvetést. Ez nem az államháztartást terhelő összeg, mert leszámítottuk belőle azt, ami visszamegy a költségvetésbe.

Kapornai Gizella kollégánő megjegyzésére azt válaszolhatom, hogy semmiféle kesergés nincs bennünk. Felvállalom, ha valaki úgy érezte, hogy csalódott vagyok. Megmondom őszintén, hogy másra számítottam. Másképpen indult a kormányzati ciklus, más van a kormányprogramban, másokat lehetett kiolvasni a kormányzati tényezők eddigi megnyilatkozásaiból, más volt eddig a viszonyunk a politikusokkal, akik úgy látszik most más prioritásokat vesznek figyelembe. Informális beszélgetéseken még az is elhangzik, hogy „értsétek meg, kiköltekezett a kormány”. Nem hiszem azonban, hogy felhatalmazást kapnánk erre a megértésre. A követeléseink teljesítéséhez szükséges összeg lehet hogy 90, de lehet, hogy 110 milliárd forint. Semmiféle frusztrált érzés nem lehet bennünk, ha követelünk mintegy 100 milliárd forintot 200 ezer embernek.

Felvetődött, hogy még ebben a hónapban vagy a tárgyalások végéhez közeledve hívjuk-e össze újra az Országos Választmányt. Azt mondanám, nem biztos, hogy feltétlenül OV-ülésen kell találkozunk, de egy valamilyen más összetételű következő tanácskozást nemigen tudunk megspórolni. Ha ugyanis lesz elmozdulás az érdekegyeztető tárgyalásokon, netalántán elfogadja a kormány ezeket a javaslatainkat, akkor megdicsérik magunkat. Bár sokan intenek bennünket, hogy a győzelem mindig nagyon komoly következményekkel jár. Komolyra fordítva a szót, nem feltételezhetjük, hogy követelésünk minden pontját elfogadja a kormány. Ha leglényegesebb követelésünk, az illetményalap-emelés nem az itt jelzett 36 ezer forinttal, hanem valamilyen más összeggel jelenik meg az ajánlatban, akkor arra is kell felhatalmazást kérnünk, hogy elfogadhatjuk-e, vagy tartunk ki a 36 ezer forintnál.

Az is döntést igényel, ha nem az illetményemelés, hanem valamilyen más bérjavítási technikát tart kivitelezhetőnek a kormány. Például azt mondja, hogy nekünk is lehetővé teszik azt, amit az országgyűlési képviselőknek, meg a polgármestereknek ajánlottak. Arra is kell felhatalmazás, hogy azt mondjuk: jó, az illetményalap emelése most nem fér a büdzsébe, de akkor a köztisztviselői illetményalap tavalyi emeléséből elmaradt 30 százalék kifizetése jöjjön előre mondjuk áprilistól 15 és július elsejétől a másik 15 százalékkal, és a szorzószámokat ne csak a diplomás minimálbér ürügyén, hanem más módon is emeljék. Tehát elég sok lépésvariáció van még.

Nem lehet azonban eléggé hangsúlyozni, hogy lényegében most kezdődnek az érdekegyeztető tárgyalások. Az Országgyűlésnek október 31-én nyújtotta be a kormány a költségvetést, tehát tulajdonképpen még csak néhány nappal ezelőtt ismerhettük meg a kormány hivatalos álláspontját. November 15-én ül össze az Országos Érdekegyeztető Tanács, azt követően lehet a közszférára vonatkozó konkrét, véglegesített kormányzati ajánlatokról tárgyalni. November 14-én találkozunk Lampert Mónika belügyminiszter asszonnyal, illetve Kiss Péter munkaügyi miniszterrel. Nyilvánvaló, hogy a bérügyek is nagyon fontos helyet kapnak a velük folytatandó megbeszélésen. Nem a döntésünk elodázásának szándékával, hanem a még kínákozó lehetőségek maximális kihasználása miatt mondtam tehát, hogy ameddig csak van alkalom és értelme tárgyalni, tárgyalni és tárgyalni kell.

Nem a kesergés, hanem a realitás mondatja azonban velem: sajnos arra is számítani kell, hogy nem lesz, vagy csak minimális elmozdulás lesz a követeléseink irányába. Ennek a helyzetnek az értékelése és fogadása ügyében mégiscsak ismét találkozunk kell majd, hogy megalapozottan dönthessünk: az elmozdulás elegendő-e legalább a tudomásulvételhez, vagy elkerülhetetlen valamilyen érdekérvényesítő akció. Nem beszéltem róla, de Medgyessy Péter néhánynapos miniszterelnökként a SZEF-ben egyetértett azzal, hogy kössünk egy hosszú távú megállapodást. Sokféle variáció tehát még szóba sem került.

Ezért tartom szükségesnek, hogy ne zárjuk le a mai találkozót azzal, hogy demonstráció, sztrájk vagy semmi, hanem november végén, ha nem is választmányi ülésen, de akár országos aktívaértekezleten, esetleg kibővített elnökségi ülésen mindenképpen találkozunk kell azokkal, akik a visszajelzéseket hozzák a tagságtól. Biztos vagyok abban, hogy megyei titkár, OSZT-elnök kollégáim abszolút hitelesen fogják tolmácsolni az érintett tisztségviselők, a tagság véleményét, de mégis meg kellene állapodnunk egy következő találkozó időpontjában, hogy azon együtt dönthessünk, ha netán mégis szükség lesz egy demonstrációra, tiltakozó nagygyűlésre, aláírásgyűjtésre vagy más lépésre. A figyelmeztető sztrájk gondolatától ugyan többen tartanak, de itt ülnek a földhivatali kollégáink, akik megtapasztalták, hogy nem annyira borzasztó dolog az. 1999. májusában, ha egy kevéssel több mersz van a földhivatalok akkori dolgozóiban, akkor megtörtént volna a közigazgatás első sztrájkja. Csak néhány perc választott el bennünket a sztrájktól. Nem azt mondom, hogy erre készüljünk, de ezt se zárjuk ki.

Azt javaslom tehát, hogy ha elfogadható az, amit az Elnökség közös gondolkodásának eredményeként a Választmány elé terjesztettünk, akkor annak egyik hangsúlyos pontja ez legyen: az érdekegyeztető tárgyalások eredményének függvényében november végén vagy december elején rendezendő újabb találkozó az akkori álláspontnak megfelelően rögzítjük a további teendőket.

Az MKKSZ Országos Választmánya a vita lezárása és a felszólalásokra adott válaszok elhangzása után állásfoglalást fogadott el.

(Az állásfoglalás a 14-16. oldalon olvasható.)

A Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete (MKKSZ)

ÁLLÁSFOGLALÁSA

a 2003. évi központi költségvetés köztisztviselőket érintő kérdéseiről

Az MKKSZ Országos Választmánya 2002. november 5-ei ülésén megerősítette az Elnökség 2002. szeptember 18-ai állásfoglalásában a köztisztviselők 2003. évi bérfejlesztésére vonatkozó kezdeményezéseket, és kiegészítette azt a közalkalmazottak 2003. évi kereset-fejlesztésével kapcsolatos javaslatokkal.

I.

JAVASLAT A KÖZTISZTIVISELŐK 2003. ÉVI BÉRFEJLESZTÉSÉRE

1/ Az Elnökség alapvető és meggyőződéssel vallott álláspontja, hogy a köztisztviselői illetményalap évenkénti mértékének emelése szükségsszerű és mellőzhetetlen. **A köztisztviselői előmeneteli és illetményrendszernek, a Ktv.-be épített életpálya koncepciónak olyan determináló tényezőjét képezi, amely következetes, folyamatos „karbantartásának” figyelmen kívül hagyása a rendszer működőképességét, fejlesztettségét veszélyeztetheti, a jogalkotónak a Ktv.-ben megfogalmazott közigazgatási személyzetpolitikai szándékaival kerülhet ellentmondásba, a köztisztviselői hivatás társadalmi jelentősége és presztízse elismerésének gyengítésére alkalmas jelenségeket erősítheti fel.**

Az Elnökség az előbb mondottak igazolására és okulásul kívánja felidézni, hogy milyen károkat okozott és hátrányos következményekkel járt a korábbi kormányzatnak a ciklus elején tanúsított magatartása, amely lényegét tekintve a köztisztviselői illetménytábla befagyasztását eredményezte. Ez az intézkedés szakmailag hibásnak, politikailag tévesnek és haszontalannak bizonyult, és az eredményeként kialakult, tartósan kezelhetetlenné vált helyzet máig ható tanulságokkal szolgál.

Az Elnökség hosszabb ideje hangsúlyozottan és szakmai megalapozottsággal képviseli azt a koncepciót, miszerint a köztisztviselői illetményalap ne lehessen minden évben az érdekegyeztetési alku-pozíció bizonytalanságainak tárgya. Minden szakmapolitikai érv amellet szól, hogy törvény garantálja minimálisan azt, hogy mértéke mindenkor igazodjék a makrogazdasági mutatókhoz (pl. infláció éves mértéke, a bruttó hazai össztermék növekménye, a mindenkori minimálbér összege, stb).

Törvénybe foglalt objektív garanciális szabály igazolja vissza azt, hogy az illetményalap mértéke képes kifejezni a közigazgatás megbecsülését, a hivatástudat, a felelősség, a szakmai kvalifikáltság, a törvényes és etikus feladatellátás értékeinek elismerését, a köztisztviselők egzisztenciális biztonságát.

Ugyanis az illetményalap a köztisztviselői életpályára ható tényezők úgyszólván mindegyikére meghatározó, mert:

- valamennyi más illetményelemre hatással van,

- a törvényben biztosított mindazon juttatások körét és mértékét befolyásolja, amelyeket a jogszabály az illetményalap százalékában állapít meg (főtisztviselői alapilletmény, címzetes főjegyzői címmel járó juttatás, éjszakai, gépjárművezetői, idegennyelv-tudási, képzettségi pótlékok, kiküldetési napidíj, ruházati költségterítés, stb).

Ezeknek a kereseti elemeknek illetményalap-függő jellege már önmagában indokolja, hogy az alap emelésének esetleges elmaradását semmiképp nem helyettesíti, nem pótolja például a személyi jövedelemadó csökkentése által nyerhető nettó keresetnövekedés.

Az illetményalap növelése képes csak eleget tenni annak a - kormány programjában is szereplő - szakszervezeti követelésnek, amely két vetületben is elmaradást pótló felzárkóztató program elindítását fogalmazza meg. Nevezetesen: az EU tagországi közigazgatási béreihez való közelítésének, valamint a versenyszféra hasonlítható kvalifikációjú munkakörei kereseti nívójához viszonyított elmaradás mérséklésének programja.

Ezt figyelembe véve és több más tényező számításba vétele alapján az Elnökség _ hosszabb távon _ reálisnak tartja a mindenkori minimálbér és az illetményalap mértéke összefüggés-rendszerébe helyezni a garantált törvényi megoldást. Ezt most 2003. évre vonatkozóan is kezdeményezi.

Amennyiben a tárgyalások során ezen követelés (vagy ennek valamilyen módosított változata) nem érvényesíthető, abban az esetben az Elnökség felhatalmazza az MKKSZ KÉT-be delegált képviselőit, hogy az alábbiakról is tárgyaljon.

Az illetményalap emeléséhez a Ktv. tartalmaz használható modellt. A 103. § (6) és (8) bekezdésében, valamint a 104. §-ában az illetménynövelés speciális eseteire _ ugyan személyekre bontott alkalmazásként _ az infláció éves mértékének és a bruttó hazai össztermék növekedése felének együttes százalékos értékét jelöli meg. Ez olyan objektív növelési mérték, amely nem jelent túlzott teherviselést a költségvetés számára, de alkalmas ellensúlyozni az inflációs hatásokat. Ugyanakkor az un. felzárkóztató programra eső keresethányadot az SZJA csökkentésből eredő nettó többletbér jelenthetné.

Korrekt igény ez, mert nem konkrét összecszerűség feletti vitára alapoz, hanem egy objektívnek tekinthető számítási modellel, mértéktartó módon hidalja át a kormány 2003. évi kiadási törekvéseit.

2/ A Ktv. személyi hatályának újragondolása költségvetési forrástervezés igényét is előrevetíti.

Az MKKSZ 2001-ben sem látta elvileg megalapozottnak, szakmailag kellően alátámasztottnak azt, hogy az ügykezelő és a fizikai állománycsoportúak közigazgatási munkavállalókként a Mt. hatálya alá kerüljenek át. Az azóta eltelt időszak tapasztalatai pedig megerősítették, hogy a Ktv. hatálya alóli kiszervezésük semmiféle előnyt a közigazgatás számára nem eredményezett, de munkahelyenként annál több feszültséget, többlet munkajogi intézkedést és egyéni sérelmet keletkeztetett. Az állami közigazgatásban alig több, mint 7000, az önkormányzati igazgatásban valamivel 8000 fő feletti létszámú dolgozói rétegről van szó, akik esetében az MKKSZ kezdeményezi és igényli, hogy 2003. január 1. napjával ismét a Ktv. 3. és 4. állománycsoportjába kerüljenek vissza. Indokoltnak tartja továbbá, hogy a költségvetés biztosítsa a munkajogi status változáshoz szükséges fedezetet. Reálisnak látja továbbá, hogy a Ktv. alá való visszahelyezés úgy történjék, hogy a 2001.

július 1. és 2002. december 31 közötti időszakra elszervedett anyagi (bér és szociális juttatás) hátrányok kompenzálására is lehetőség nyílik.

3/ Az Elnökség a köztisztviselői illetmények alkotó elemei sorában több akut, megoldásra váró kérdés rendezését tartja indokoltnak a 2003. évi költségvetésben.

a) Közismert, hogy a Ktv. 2001. július 1.napján hatályba lépett módosítása, a fizetési fokozatokhoz tartozó illetményszorzókat úgy emelte meg, hogy a teljes körű szorzónövelésből átmenetileg csak 70 % felhasználására adott lehetőséget.

A fennmaradó 30 % szorzórészt a törvény 4. sz. melléklete szerint legkésőbb 2003. július 1. napjáig _ külön törvényben _ rendelte megadni.

Az MKKSZ Elnöksége sem tud eltekinteni attól, hogy a 100 %-os illetményszorzókra történő átállítás legalább 2003. január 1. napjával megtörténjék, s az ehhez szükséges 26-28 Md Ft-ot a költségvetés biztosítsa. Ezzel összefüggésben sem tanulság nélküli az előző kormányzati magatartás, mert:

- az un. „külön törvény” elkészítését és parlament elé vitelét mellőzte,

- bár forrás oldalon lett volna lehetősége, a közigazgatás-politikai szakmai indokoltságot alárendelte más nézőpontú aktuálpolitikai befolyásnak, és nem vállalta a köztisztviselői béremelés befejezetté tételét, tartósította egy rendszer lezáratlanságából adódó feszültségeket, és ezzel devalválta azokat a várt és feltételezett előnyöket, amelyek a Ktv. módosításából adódhattak volna.

Ez ugyancsak egyfelől szakmailag kritizálható hiba, politikailag pedig tévedés volt. Okulásra alkalmas ez a közelmúltbeli tény, ugyanis a pénzügyi kormányzat által így „megspórolt” bértömeg semmilyen egyéb, a közszféra más területein fennálló egzisztenciális gondok töredékének mégcsak az enyhítésére sem volt elég.

Most pedig a közalkalmazottak részére az új kormány által biztosított jelentős, minden korábbinál nagyságrendekkel nagyobb, elismerésre méltó béremelés a közszférában a köztisztviselők viszonylatában újabb hátrányokat keletkeztetett. A 30 %-os szorzórész biztosítását az Elnökség egy emelt illetményalappal együtt számolva tartja reálisnak, mert így látja arányosnak a kompenzációt. Külön rendezésre váró jogos igényt formál továbbá a köztisztviselői pályakezdő diplomás minimálbér közalkalmazottakéval azonos szabályozására, tudniillik a kormány programja ezt a közszféra egészére irányozza elő.

a) A módosított Ktv. a 44. § (3) bekezdésében meghatározott közigazgatási szervek köztisztviselői illetménykiegészítésre való jogosultságát részben kiterjesztette és 50 %-kal megemelte. Ugyanakkor a (4) bekezdésében felsorolt helyi és körzeti illetékességű szervek felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselői esetében az alapilletmény 10 %-ra redukálva határozta meg az illetménykiegészítést, míg a középfokú végzettségűek részére egyáltalán nem biztosította azt. Ezt a méltánytalanságot az Elnökség a 2003. évi költségvetésben feltétlenül orvosolandónak tartja.

b) Az Elnökség diszkriminatív rendelkezésnek, feszültségeket keletkeztető szabálynak minősíti a Ktv. 49/N §-ának jutalmazási korlátozását, amelynek feloldását feltétlenül szükségesnek tartja.

c) A Ktv. 49/j § új törvényi tárgykörként rendelkezik a nyugdíjas köztisztviselők támogatásáról, a kapcsolódó munkáltatói kötelezettségekről, a biztosítható juttatások köréről. A gyakorlat azt mutatja, hogy jó szándékú munkáltatói hozzáállás és szakszervezeti kezdeményezés ellenére értékelhető és érzékelhető támogatási gyakorlat _ a források szükségessége miatt - nem alakulhatott ki.

Ezért az állami költségvetéstől joggal igényelhető, hogy a szociális és kegyeleti támogatásra a közigazgatási szervek költségvetésében _ szociális keretként _ lehetőség szerint normatív módon _ fedezetet biztosítson.

4) Az MKKSZ rendszeresen kifejezésre juttatta elkötelezettségét a színvonalas, hatékony, teljesítményelvű közigazgatási tevékenység iránt. **Egyetértett azzal, hogy a Ktv. új jogintézményként határozza meg a teljesítményértékelési rendszert, amely a követelmény-támasztással és megfelelően értékelt teljesítésével legyen képes igazságosabbá, objektívebbé tenni a végzett munka személyenkénti minősítését, az egyenlő munkaterhelést.**

A Ktv. az új rendszert azonban úgy intézményesítette, hogy egy kifogásolható, a gyakorlatot ellentmondásossá tevő ösztönzési módszerrel, honorálási eszközzel párosította azt. Az Elnökség elvi kifogását is kifejezésre juttatta azzal a munkáltatói lehetőséggel szemben, hogy a teljesítmény értékelésétől függően mód nyílik az alapilletmények +- 20 %-os határig történő eltérítésére.

Hibás felfogás az, amely úgy képes csak a kiváló munkatelsítményt elismerni, ha a mások 100 %-os béreállása sérelmére teremti elő a fedezetet. Ez a nézőpont ugyanis azt feltételezi, hogy adott munkahelyen egyes dolgozók munkakörüket 90 vagy 80 %-os színvonalon látják el. A közigazgatásban ez paradoxon és elfogadhatatlan.

Senki sem akarhatja, hogy ez az új értékelési szisztéma, a teljesítményorientáltságot preferáló modell megbukjon az ösztönzés ilyen disszonanciája miatt. Ezért az Elnökség erkölcsileg, szakmailag alapvetőnek tartja, hogy az állami költségvetés többletforrást biztosítson a jó munka differenciált honorálására.

Budapest, 2002. szeptember 18.

II.

Javaslatok a közalkalmazottak 2003. évi keresetnövelésére

1. **A közalkalmazotti illetménytábla tételei 2003. január 1-jei hatállyal a tervezett infláció mértékével, tehát kb 5 %-kal emelkedjenek úgy, hogy a tábla induló tétele legyen egyenlő a 2003-ra érvényes minimálbérrel, illetve az F/1 legyen egyenlő a minimálbér kétszeresével.**

2. **Emelkedjen a pótlékalap a jelenlegi 17.100,- Ft helyett 22.500,- Ft-ra. Ezzel biztosítható, hogy a pótlékalaphoz kötődő juttatások (vezetői pótlék, nyelvpótlék, stb) a felelősséghez, illetve a többlet-teljesítményhez igazodjanak.**

3. **A közalkalmazotti jogállású munkavállalókra vonatkozó felzárkóztató bérintézkedésből kimaradt területek _ főleg a kényszer-privatizáció vagy átalakítás kárvallottjai _ dolgozói számára is teremtődjen lehetőség az 50 %-os keresetnövekedésre.**

Budapest, 2002. november 05.

ÁLLÁSFOGLALÁS

A Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete (MKKSZ) által 2002. november 7-én megtartott szakmai-érdekvédelmi konferencia résztvevői az alábbi állásfoglalást fogadták el.

1. A konferencia résztvevői konszenzussal kezdeményezik, hogy a Magyar Köztársaság belügyminisztere támogassa a köztisztviselői törvény etikai kérdésekre vonatkozó szabályai hatályon kívül helyezését.

A köztisztviselői etikai kódex megalkotásához kapcsolódó érdemi továbblépés érdekében javasolják, hogy az az érintettek széleskörű közmegegyezésére épüljön. Kezdeményezik, hogy az etikai kódexet a Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanács (KÉT), valamint az Országos Önkormányzati Köztisztviselői Érdekegyeztető Tanács (OÖKÉT) együttes plenáris ülése _ teljes körű egyetértés alapján _ alkossa meg és adja közre.

2. A konferencia résztvevői felhatalmazzák az MKKSZ főtítkárárt, hogy jelen „Állásfoglalás” tartalmát ismertesse a KÉT és az OÖKÉT 2002. november 14-én megtartásra kerülő együttes plenáris ülésén, és javasolja, hogy azt a tárgyaló csoportok támogassák és fogadják el.

Képzéssel a hatékonyabb szakszervezeti munkáért

Rendkívül nagy lépést tett szakszervezetünk, amikor a 2002. május 24-ei választmányi ülésen egyhangúlag elfogadta az MKKSZ Képzési Szabályzatát. A testület a képzés céljai között jelölte meg, hogy **megalapozott szakértői bázissal rendelkező, képzett, tájékozott tisztségviselők** képviseljék a tagságot. Az érdekvédelmi munka ellátása széleskörű napi ismeret igényel jogi, közgazdasági, közszolgálati területen egyaránt. A képzéssel el kívánjuk érni, hogy javuljon a tisztségviselők kommunikációs készsége és a közösségi munkára történő felkészítése. Az alapszervezetek pénzgazdálkodásában érvényesüljenek az adó és számviteli jogszabályok gyakorlati alkalmazásához szükséges ismeretek.

Az eredményes szakszervezeti érdekképviselet és érdekvédelem egyik alapvető feltétele, hogy a munkahelyi szervezetek tisztségviselői megfelelően ismerjék és a jártasság szintjén alkalmazni tudják:

Ř Az MKKSZ belső normáit (Alapszabály, Szervezeti-Működési Szabályzat) és a stratégiai vagy aktuális szakszervezet-politikai célokat,

Ř A szakszervezeti munka szempontjából releváns munkajogi (Mt., Ktv., Kjt.) munkavédelmi, foglalkoztatáspolitikai jogi szabályozást,

Ř A bér és keresetpolitika alapvető normáit és adatait (tények, trendek),

Ř Az érdekképviseleti-érdekvédelmi tevékenység alapvető módszereit technológiáit (kapcsolatteremtés és a meggyőzés elvei, formái, szervezési-vezetési ismeretek, tárgyalástechnika stb...)

Stratégiai célunk az, hogy szervezeten és rendezetten működő képzési forma alakuljon ki. A VI. Kongresszus a továbbképzéshez **anyagi forrást** is biztosított - a tagdíj 2 %-át-, amelynek kezelésére, a képzési munka szervezésére kéttagú bizottságot hozott létre.

A bizottság egy évvel ezelőtt, 2001. október 4-én tartotta alakuló ülését, melyen meghatározta a képzéssel kapcsolatos feladatokat. A tervszerű képzés érdekében minden év november 30-áig összeállítja a tervezett oktatásban résztvevők köréről, a körzetközpontokról és a tervezett létszámról, valamint az oktatás idejéről szóló éves programot.

A program olyan előkészítő munkán alapul, amelyet széleskörű egyeztetési kötelezettséget biztosít, a megyei titkárokkal, az Országos Szakmai Tanácsok (OSZT) elnökeivel. Fontosnak tartjuk, hogy a képzés sikeres legyen, azaz az eredményesség találkozzon a tisztségviselők igényeivel.

A képzés személyi körének meghatározásakor abból indulunk ki, hogy a helyi érdekképviseleti, érdekvédelmi feladatok ellátása, a szakszervezeti jogok gyakorlása kizárólag az adott munkahely szakszervezeti vezetésének jogköre és felelőssége. A választáskor megnyilvánuló tagsági bizalom nem elégséges a feladatok eredményes ellátásához, ezért ahhoz megfelelő személyi-szakmai alapokat kell teremteni. A bizottság javaslata alapján a képzési program első szakaszában szervezetenként egy-egy fő, általában a titkár vagy az elnök részvétele javasolt. A későbbiekben számolni lehet a helyi vezetőség tagjaival.

A képzés tartalmának meghatározásában és a program összeállításában bizottságunk javasolta, hogy a képzés során mintegy 70 %-ban szerepeljenek szakszervezeti jogi ismeretek, a munka világához kapcsolódó törvényben meghatározott szakszervezeti jogok kiemelésével. Ide soroltuk a munkavédelem, a gazdaságpolitika és ezen belül a bérek, keresetek témakörét. Célszerűnek tartottuk, hogy a képzésben résztvevők kapjanak szakszervezet-politikai, valamint ágazatpolitikai információkat. Mindezek megvalósulásához módszertani ajánlásunk háromnapos képzési időtartamot tartott célszerűnek.

Előadónak javasoltuk az önkormányzatok, a főhatóságok, a különböző szakmai területek legjobb szakértőinek, az ismertető új jogszabályok előkészítésében közreműködő szakemberek, továbbá a szakszervezeti tisztségviselők felkérését.

A fenti törekvések megvalósulását illetően egy év távlatában eredményes munkáról számolhatunk be. Az idén sor került több megyei és OSZT által szervezett képzésre. Különösen említésre méltó és - aktualitását is elismerve - fontos volt a közszolgálati jogalkalmazás gyakorlati kérdéseit, valamint a köztisztviselői teljesítményértékelés témakörét feldolgozó budapesti, valamint a Szabolcs megyei regionális képzés. Az OSZT-k szakmai, szakszervezeti és európai uniós kérdésekkel foglalkozó rendezvényei (Munkaügyi, Államháztartási Hivatali, Környezetvédelmi, Családsegítő OSZT-k) példa értékűek és rendszerezettek.

A képzési rendezvények zárásaként kerül majd sorra - az MKKSZ elnöksége, az OSZT elnökök, a megyei titkárok és a Nyugdíjas Tanács elnöke részvételével - az éves feladatokat értékelő és a jövőre vonatkozó szakszervezeti álláspontot megtárgyaló rendezvény.

Mindent összevetve megállapítható, hogy a képzési alap felhasználása biztosította a kitűzött célok megvalósítását. A legnagyobb eredménynek tekinthető, hogy megkezdődött a szervezeten és rendezetten működő képzési formák kialakítását.

Elengedhetetlen, hogy 2003-ban is olyan képzési tervet állítsunk össze, amely a szervező megyéknek, az országos szakmai tanácsoknak kellő fokú szabadságot biztosít a program meghatározásában, de mégis illeszkedik az MKKSZ főbb célkitűzéseikhez. Fontosnak tartjuk, hogy ne csak „letudjuk” a képzéseket, hanem új ismeretek befogadását is biztosítsuk. Ahhoz, hogy a képzés sikeres legyen, a programnak találkoznia kell a képzésben résztvevők igényeivel. Ennek reményében fogjuk előkészíteni a 2003. évi képzési terveinket.

Gozman Józsefné,
az MKKSZ alelnöke
a Képzési Bizottság elnöke

Az MKKSZ Szociális Alapja betölti feladatait, de ...

Az MKKSZ 2000-2004 közötti időszakra szóló programja a szakszervezeti munka fontos területeként jelölte meg célul foglalmazta meg az MKKSZ-tagság hiteles és sikeres érdekvédelmét. A különböző szakmai, foglalkoztatási rétegek érdekérvényesítésének elősegítése érdekében még hatékonyabb eszközök, módszerek, szervezeti keretek alkalmazását tűzte ki célul. Ennek érdekében az MKKSZ VI. kongresszusa úgy döntött, hogy a szolidaritás gyakorlati érvényesítéseként pénzügyi alapot létesít a szociálisan rászoruló MKKSZ-tagok segélyezésére. A döntést az Alapszabály 73/A pontjában is megfogalmaztuk. Ennek megfelelően 2001. január 1-jétől a tagdíjbevétel 2 %-át országos szociális alapon különítjük el. Az alap működése és felhasználása az Országos Választmány által külön e célra létrehozott testület hatáskörébe tartozik.

Mindezek alapján az Országos Választmány a 2001. május 18-ai döntésével létrehozta az alap működtetését irányító és a felhasználást ellenőrző 5 tagú testületet, és elfogadta az alap működtetésére vonatkozó szabályzatot. Az erre a célra elkülönített alap 2001. július 1-jétől áll az MKKSZ-tagok rendelkezésére. A kérelmeket a szabályzat mellékletét képező adatszolgáltató lap kitöltésével, a munkahelyi szakszervezeti vezető támogatásával kell eljuttatni a Szociális Alapot Működtető Bizottsághoz.

Az MKKSZ Országos Választmányának 2002. május 24-ei ülésén arról adtunk számot, hogy a bizottság legalább kéthavonta - a szabályzatban rögzített beadási határidőt követő 30 napon belül - ülészik és dönt a beérkezett kérelmekről. A bizottság 2001. július 1-jétől az OV idei üléséig 6 alkalommal tartott ülést, és 219 MKKSZ-tagot segélyezett összesen 2.670.000,- Ft összegben. Az alapot terhelik ezen felül még az alap banki kezelésének költségei és a döntéseket követő postázás költsége.

Az alap működtetésére vonatkozó első tapasztalatok azt jelezték, hogy a kérelmek sajnos nem elsősorban azoktól a munkahelyi szervezetektől érkeznek, ahol a tagság kevés száma miatt nem tudnak helyben kigazdálkodni segélyeket, holott elsősorban ez lett volna a célja a szolidaritás jegyében létrehozott segélyezési keretnek. Azt is szövé kellett tennünk, hogy sajnos gyakran nem eléggé alapos és körültekintő a szakszervezeti vezető sem, amikor csak semmitmondó támogatást ír a kérelemhez. A Bizottság gyakran kerül így nehéz helyzetbe, hiszen személyes ismeretség hiányában leginkább a munkahelyi szakszervezeti vezető eligazítást segítő, támogató mondatai lehetnének a döntésben segítségükre. Az adatlap hiányos kitöltését és a szabályzatban rögzített mellékletek hiányát is gyakran tapasztaltuk. Emiatt több alkalommal kellett a döntést elhalasztani a dokumentumok pótlását követő időszakra.

Mindennek ellenére összességében elmondható, hogy az elkülönített szociális alap létrehozása és működtetése jó döntés volt, mellyel nagyon sok rászoruló szakszervezeti tagtársunkon tudunk segíteni. Az alap működtetésének további folytatásához minden feltétel adott, a tagdíjbevétel 2 %-a idén is rendelkezésre áll. Az OV ülésén azt a reményünket fogalmazhattam meg, hogy a szociális alap létrehozása és a működtetés híre még jobban fogja erősíteni az MKKSZ tagságát, és - a többi alap működtetésével együtt - még vonzóbbá teszi a szakszervezetet.

A választmányi ülés óta a bizottság két alkalommal ülésezett, és 86 kollégánk kérelmét támogatva 1.044.000,- Ft-ot osztott ki. Ezzel együtt az alap létezése óta eltelt csaknem másfél évben már 305 MKKSZ-tag részesült összesen 3.714.000,- Ft támogatásban. Gyermekszülés támogatására 208.000,- Ft, hozzátartozó halála esetén 474.000,- Ft, rendkívüli helyzet miatti szociális támogatásra pedig 3.000.000,- Ft került kiosztásra. Ez egy kérelmezőre átlagosan 12.308,- Ft összegű támogatást jelent. A választmányi ülésen ismertetett gondolatok az alap működésének szükségességéről változatlanul aktuálisak.

A kérelmek alaposágával kapcsolatosan sajnos még nem érezhető jelentős változás, de sokat segít

az a megállapodás, amely a megyei titkárok között született a júliusi vezetői értekezleten, mely szerint a kérelmeket átnézik, ha kell, a munkahelyi szakszervezeti vezetővel egyeztetnek, és a kialakult véleményüket rávezetik a kérelemre. A Bizottság döntését ez a munkamódszer mindenképpen jobban segíti.

Összesen 22 esetben kellett kérelmet elutasítani forma vagy tartalmi hiányosságok miatt, mert ezekben az esetekben sajnos érezhető volt, hogy a kérelmező úgy gondolja: ez a rendkívül segély neki alapos indoklás nélkül, alanyi jogon jár. Eddig 4 olyan eset volt, amikor a Bizottság azért utasított el kérelmet, mert ugyanaz a személy néhány hónappal előtt már kapott ebből a keretből támogatást rendkívül segély jogcímen, és ugyanerre adta be ismét a kérelmét.

A dokumentumok hiányára vonatkozó korábbi megjegyzésem sajnos változatlanul fennáll. Sok esetben kell külön utánjárással kérni a szabályzat szerint kötelező dokumentumok pótlását, hogy lehetőség szerint ne kelljen későbbre halasztani a döntést.

Az eddigi tapasztalatok feldolgozását már megkezdjük, Tervezünk egy javaslatot készíteni az Országos Választmánynak a működési szabályzat módosítására vonatkozóan. Ezzel azt a célt szeretnénk még jobban szolgálni, amiért tulajdonképpen megfogalmazódott a kongresszus idején ennek az alapnak a működtetési igénye.

dr. Németiné Bozsoki Zsuzsa,
az MKKSZ alelnöke
a Szociális Alapot Működtető Bizottság elnöke

Kedvezményes ISDN-akció

az MKKSZ tagjai részére

A Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete (MKKSZ) tagjai most belépési díj visszatérítésével cserélhetik le hagyományos MATÁV analóg telefonvonalukat korszerű ISDN csatlakozásra. Az akcióban résztvevők jelentős forgalmi kedvezményben is részesülhetnek.

2002. december 20-áig tartó MKKSZ ISDN akcióhoz csatolt díjsomag ellensúlyozza a szeptember elején történt árváltozásokat, azaz a szeptember előtti percdíjknál is kedvezőbbet biztosít.

Az ISDN csatlakozásra történő belépési díj 4.900,- Ft. Ezzel az összeggel a MATÁV a következő havi telefonszámlát terheli meg, amelyet MKKSZ-tagok esetén - a szolgáltatókkal kötött erre vonatkozó megállapodás alapján - az MKKSZ teljes összegében visszatérít.

Jelentős percdíj kedvezményben részesülhetnek azok az MKKSZ-tagok, akik megrendelik a MATÁV Rt. „Ritmus 100” díjsomagját. Így a szeptemberi áremelés előtti percdíjknál is kedvezőbbekkel tudnak telefonálni. (Pl. helyi beszélgetés csúcsidőben: 9,90 Ft/perc helyett 8,75 Ft/perc (megtakarítás 11,6 %), kapcsolási díj: 4,25 Ft/kapcsolás helyett 3,13 Ft/kapcsolás (megtakarítás: 26,4 %).

A két kedvező lehetőség közül bármelyik vagy mindkettő igénybe vehető az MKKSZ és a Major-Com (a MATÁV Rt. hivatalos viszonteladója) között létrejött hivatalos megállapodás alapján.

Az akciós ajánlat szövege a megrendelő lappal együtt megtalálható a www.mkksz.org.hu web-oldalon is. Internet elérés hiányában kérjük a túloidali megrendelő lapot levélben vagy faxon az MKKSZ Országos Irodához eljuttatni.

A megrendelőkhöz a Major-Com juttatja el a szükséges információkat és nyomtatványokat.

Kérjük a munkahelyi szervezetek tisztségviselőit, hogy tájékoztassák az akcióról az MKKSZ tagjait, illetve jelen hirdetményt a munkahelyen jól látható módon szíveskedjenek kihelyezni, hogy az MKKSZ tagjai minél nagyobb körben értesüljenek a kedvező lehetőségről.